

14 februari 2018

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

§ 4

AFN 2018/11

Kvalitetsrapport 2016–2017 för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt svenska för invandrare

Beslut

1. Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Arbets- och företagsnämnden beslutar att föreslå utbildningsnämnden notera informationen i protokollet.

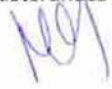
Ärendet

Varje år genomför Nacka kommun verksamhets- och kvalitetsdialoger med jobb- och utbildningsexperten inom vuxenutbildningen. Dialogen omfattar gemensam analys av resultat och utfall, relaterat till nationella mål, Nacka kommuns mål och fokusområden samt krav i auktorisationsvillkor. Framgångsfaktorer och förbättringsområden identifieras i syfte att stärka verksamhetens processer och driva utveckling av Nacka kommuns kommunala vuxenutbildning. Genom ett systematiskt kvalitetsarbete med datainsamling och kunduppföljningar som gemensamt följs upp, kan samsyn kring utvecklingsområden drivas gemensamt, både avseende styrning från Nacka kommun som genomförandet av utbildningar av jobb- och utbildningsexperten inom kommunal vuxenutbildning.

Antalet elever ökar i samtliga vuxenutbildningar i Nacka kommun. Även antalet kursaktiviteter ökar inom gymnasial vuxenutbildning och SFI. Andelen uppnådda betyg har förbättrats för både grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, samtliga elever inom SFI som fullföljt sin utbildning har fått godkända betyg, dock har de behövt en något förlängd studietid. Avbrotten har minskat inom både gymnasial vuxenutbildning som SFI, men ökat inom grundläggande vuxenutbildning. Även andelen unga som kommer i utbildning och arbete efter aktivitetsstöd visar en positiv trend. Även om uppföljning av 2017 års vuxenutbildning visar en relativt positiv utveckling kvarstår förbättringsområden inom de områden som visar avvikelser, i synnerhet områden som över flera år redovisar en negativ trend. Att minska andelen avbrott och fortsatt höga ambitioner att stödja elever att nå sina studiemål är därför fortsatt prioriterade förbättringsområden.

En positiv trend visas för de områden som omfattar utbildningens bidrag till ökade förutsättningar att få arbete eller gå till högre studier. Nacka kommun får högre betyg av eleverna, än andra kommuner i länet avseende aktiv samverkan med arbetslivets aktörer. Detta behöver vidmakthållas och utvecklas vidare för att underlätta inträde på arbetsmarknaden för de elever som utbildas inom den kommunala vuxenutbildningen.

Nacka kommun erbjuder individanpassade insatser och flexibel kommunal vuxenutbildning. God måluppfyllelse och nöjda elever visas inom grundläggande och

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

gymnasial vuxenskola samt SFI, trots avbrott. Goda resultat innebär ökade förutsättningar för individen, för en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden. Även Nacka kommuns ersättningsmodell till jobb- och utbildningsexperterna ger incitament för eleven att fullfölja kursen och inte göra avbrott.

Handlingar i ärendet

Arbets- och företagsenhetens tjänsteskrivelse den 30 januari 2018

Bilaga 1. Kvalitetsrapport 2016–2017, för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt svenska för invandrare, i Nacka kommun.

Yrkanden

Martin Hellströmer (S) yrkar att ärendet återremitteras för att tydliggöra politiska ställningstaganden från intresseorganisationer.

Håkan Ekengren (C) yrkar avslag på Martin Hellströmers (S) återremissyrkande.

Beslutsgång

Arbets- och företagsnämnden avslög Martin Hellströmers (S) återremissyrkande.

Därefter beslutade nämnden i enlighet med enhetens förslag till beslut.

Protokollsanteckningar

Göran Börjesson (MP) lät anteckna följande till protokollet.

”MP anser att den minskande nöjdheten inom SFI utbildningen vad det gäller värdegrundsfrågor är alarmerande.

Elevantalet har ökat med 20% men inget nämns ang. en proportionell ökad lärartäthet. Om vi hade någon offentlig aktör inom SFI utbildning skulle kommunen ha bättre rådigheter över kvalitetsaspekter som lärartäthet som skulle kunna jämföras med privata aktörers.”

Martin Hellströmer (S) lät anteckna följande till protokollet.

”Från rapporten kan man läsa att vi i Nacka har kvalitetsbrister i vår SFI undervisning. Det kan också konstateras att vi i snitt lägger mindre resurser på SFI undervisningen än andra kommuner i landet. Troligtvis finns det en koppling mellan kvalitetsbristerna och vi inte heller väljer att satsa några resurser på SFI undervisningen.

Det är anmärkningsvärt att kvalitetsrapporten presenterar påståenden från intresseorganisationer som Svenskt näringsliv hur ungdomsarbetslösheten bör lösas utan att presentera en källa. Att ungdomsarbetslösheten i större grad skulle bero på höga ingångslöner och turordningsprincipen än avbruten gymnasieutbildning är vi tveksamma

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

14 februari 2018

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

till. Ungdomsarbetslösheten är idag den lägsta på 14 år och har sedan regeringsskiftet 2014 minskat med 5,2 procentenheter.”

Ramzi Ben Youssef (V) lät anteckna följande till protokollet.

”Vänsterpartiet vill utgå från att fakten och statistiken man hänvisar till hädanefter inte är silade genom intresseorganisationer typ Svenskt Näringslivs tolkningsfilter.”

YuSie Rundkvist Chou (NL) lät anteckna följande till protokollet.

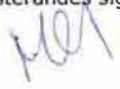
”Nackalistan tycker att nämnden behöver tänka nytt kring hur SFI-utbildningen är organiserad. Utbildningsanordnarna är ålagda att ta in nya elever och har därför öppna klasser med ständig tillströmning, vilket skapar ständiga avbrott för de elever som redan gått en tid. Kanske går det att samarbeta med andra närliggande kommuner (t ex Tyresö eller Stockholm), så att nya elever kan samlas och börja varannan vecka? Det skulle kunna ge mer kontinuitet i befintliga klasser och kanske även göra det lättare för nya elever då det blir fler som startar samtidigt.

I rapporten är det tydligt att det finns en könsskillnad: invandrarkvinnor halkar efter när det gäller SFI – de vabbar mer och är själva sjuka oftare, förmodligen för att de har ett större ansvar hemma. Just därför blir det så viktigt för den gruppen att ha tillgång till fler tillfällen och rum även utanför SFI för att lära sig svenska. Kan det bli läxhjälp på t ex Fisksätra folkets hus under Tjejtorsdagarna? Eller en läsecirkel på biblioteket? Texterna får gärna innehålla mycket samhällsorientering. För att lära sig ett språk behövs både formaliserad och informell utbildning.

För övrigt anser vi att nämnden bör höja SFI-målet att 42% ska uppnå godkänt betyg i svenska till 50%.

Vi vill uppmuntra tjänstemännen till att inte slarva med språket. I t ex meningen ”Även Nacka kommuns ersättningsmodell till jobb- och utbildningsexperterna ger incitament för eleven att fullfölja kursen och inte göra avbrott.” är incitamentet för jobb- och utbildningsexperterna och inte för eleven. Självklart kan vi hoppas att det ena leder till det andra, men det är inte självklart att så är fallet.

Det är också oroväckande att kommunens tjänstemän i rapporten använder sig av politiskt färgade formuleringar från webbsajten Ekonomifakta som om det vore en neutral källa, när det är Svenskt näringsliv som står bakom sidan. En centerpartist hävdade att även organisationen Sveriges kommuner och landsting (SKL) i så fall är en intresseförening. En avgörande skillnad är dock att Svenskt näringsliv började som en motkraft till facket LO och verkar för att förbättra företagens villkor, medan SKL är en samarbetsorganisation för samtliga svenska kommuner, landsting och regioner oavsett politisk majoritet.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Arbets- och företagsnämnden

Kvalitetsrapport 2016–2017 för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt svenska för invandrare

Förslag till beslut

1. Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet
2. Arbets- och företagsnämnden beslutar att föreslå utbildningsnämnden notera informationen i protokollet

Sammanfattning

Varje år genomför Nacka kommun verksamhets- och kvalitetsdialoger med jobb- och utbildningsexperter inom vuxenutbildningen. Dialogen omfattar gemensam analys av resultat och utfall, relaterat till nationella mål, Nacka kommuns mål och fokusområden samt krav i auktorisationsvillkor. Framgångsfaktorer och förbättringsområden identifieras i syfte att stärka verksamhetens processer och driva utveckling av Nacka kommuns kommunala vuxenutbildning. Genom ett systematiskt kvalitetsarbete med datainsamling och kunduppföljningar som gemensamt följs upp, kan samsyn kring utvecklingsområden drivas gemensamt, både avseende styrning från Nacka kommun som genomförandet av utbildningar av jobb- och utbildningsexperter inom kommunal vuxenutbildning.

Antalet elever ökar i samtliga vuxenutbildningar i Nacka kommun. Även antalet kursaktiviteter ökar inom gymnasial vuxenutbildning och SFI. Andelen uppnådda betyg har förbättrats för både grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, samtliga elever inom SFI som fullföljt sin utbildning har fått godkända betyg, dock har de behövt en något förlängd studietid. Avbrotten har minskat inom både gymnasial vuxenutbildning som SFI, men ökat inom grundläggande vuxenutbildning. Även andelen unga som kommer i utbildning och arbete efter aktivitetsstöd visar en positiv trend. Även om uppföljning av 2017 års vuxenutbildning visar en relativt positiv utveckling kvarstår förbättringsområden inom de områden som visar avvikelser, i synnerhet områden som över flera år redovisar en negativ trend. Att minska andelen avbrott och fortsatt höga ambitioner att stödja elever att nå sina studiemål är därför fortsatt prioriterade förbättringsområden.

En positiv trend visas för de områden som omfattar utbildningens bidrag till ökade förutsättningar att få arbete eller gå till högre studier. Nacka kommun får högre betyg av

eleverna, än andra kommuner i länet avseende aktiv samverkan med arbetslivets aktörer. Detta behöver vidmakthållas och utvecklas vidare för att underlätta inträde på arbetsmarknaden för de elever som utbildas inom den kommunala vuxenutbildningen.

Nacka kommun erbjuder individanpassade insatser och flexibel kommunal vuxenutbildning. God måluppfyllelse och nöjda elever visas inom grundläggande och gymnasial vuxenskola samt SFI, trots avbrott. Goda resultat innebär ökade förutsättningar för individen, för en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden. Även Nacka kommuns ersättningsmodell till jobb- och utbildningsexperterna ger incitament för eleven att fullfölja kursen och inte göra avbrott.

Ärendet

I enlighet med arbets- och företagsnämndens kvalitetsarbete genomförs varje år en verksamhets- och kvalitetsuppföljning med auktoriserade och upphandlade anordnare och leverantörer. Verksamhets- och kvalitetsuppföljningen omfattar en gemensam analys av resultat och nöjdhetsuppföljning, som jämförs med nationella och Nacka kommuns mål och fokusområden, i syfte att identifiera framgångsfaktorer och förbättringsområden. Med gemensam reflektion och lärande får alla tillgång till viktig kunskap för att stärka verksamhetens processer och driva utveckling av välfärdsservicen. I samsyn om styrkor och förbättringsområden kan utveckling drivas gemensamt, både från styrning och produktion.

Forskning visar att skolframgång är en viktig skyddsfaktor mot arbetslöshet, kriminalitet, psykisk ohälsa och drogmisbruk¹. Studier visar att det är ungdomar utan fullständig gymnasieutbildning som löper störst risk att bli långvarigt arbetslösa. Det är angeläget att tidigt uppmärksamma denna grupp i syfte att förebygga risken för utanförskap och arbetslöshet på grund av lägre utbildningsnivå. Inom Sveriges kommuner och landstings (SKL) projekt PlugIn, visas fem framgångsfaktorer för fullföljande av gymnasieskolan:

- Bra bemötande är avgörande
- Tydliga mål och betoning på resultat gör skillnad
- Att vara på rätt utbildning
- Kvalitet genom samarbete och delaktighet
- Förmågan att upptäcka och tillgodose behov

Trots förändrade förutsättningar med bland annat en befolkningsökning om cirka 7 procent sedan 2013, en hög andel elever i kommunal vuxenutbildning utan kunskaper i svenska, och att 10 procent grundskolelever och 14 procent gymnasieelever fortfarande går ut skolan utan fullständiga betyg, redovisas endast en marginell ökning av arbetslöshet och behov av ekonomiskt bistånd, bland unga i Nacka kommun².

¹ Vinnerljung, Berlin, Hjern; "Skolbetyg, utbildning, och risker för ogynnsam utveckling hos barn"

² SCB, befolkningsutveckling, SKL Kolada, Arbetsförmedlingen och egen uppföljning av ekonomiskt bistånd

Kvalitet i kommunal vuxenutbildning i Nacka kommun

Nacka kommun har ett stort utbud av valbara kurser och jobb- och utbildningsexperter inom kommunal vuxenutbildning, med goda möjligheter för eleverna att finna en utbildning som passar. Varje år passerar cirka 4500 elever Nacka kommuns 40 jobb- och utbildningsexperter för kommunal vuxenutbildning.

Resultat

Både antalet elever som kurser, liksom andel som fullföljt och fått godkända betyg ökar totalt sett inom gymnasial vuxenutbildning. Även andelen unga som kommer i utbildning och arbete efter aktivitetsstöd visar en positiv trend.

Resultaten inom *grundläggande vuxenutbildning* ligger stabilt. Cirka 94 procent erhöll godkända betyg (jämfört med 93 procent 2016 respektive 94 procent 2015), målvärdet är 90 procent. Avbrotten har efter två års nedgång, ökat till 23 procent under 2017, fortfarande bättre än målvärdet 25 procent. Inom *gymnasial vuxenutbildning* har andelen elever som fullföljt kurserna och erhållit godkända betyg förbättrats. 2017 redovisas bäst resultat sedan 2012. Cirka 90 procent erhöll godkända betyg (jämfört med 87 procent 2016 respektive 89 procent 2015), målvärdet är 90 procent. Avbrotten har sjunkit till 18 procent, från tidigare års nivå på cirka 20 procent, (målvärde är 14 procent). Inom *svenska för invandrare* är målet att 42 procent ska uppnå godkända betyg, vilket inte uppnåtts ännu, cirka 35 procent av eleverna genomför kursen med godkända betyg under sin första termin, jämfört med 38 procent 2016 respektive 35 procent 2015. Cirka 25 procent av eleverna fortsätter sina svenskastudier termin två, en ökning jämfört med 2016. Avbrotten har sjunkit från 42 procent 2016 till 37 procent 2017. Genomsnittlig kurstid i svenska för invandrare är cirka 5,5 månader, en svag ökning sedan 2015.

Flera jobb- och utbildningsexperter redovisar systematiska arbetssätt för att stödja eleven att fullfölja sin utbildning. De anger att avbrotten kan förutses, då de ofta föregås av att eleven upprepade gånger är frånvarande eller under en längre sammanhängande period är borta från studierna. Flera jobb- och utbildningsexperter har påbörjat en djupare analys av avbrottsorsaker i syfte att kategorisera orsak till avbrott, för att bättre utforma riktade förebyggande insatser:

- Positiva avbrott, eleven har fått ett arbete och egen försörjning.
- Elever som valt fel utbildning på grund av de inte fått tillräcklig vägledning innan skolval, och elever som väljer flera utbildningar i förhoppning om att kunna fullfölja alla. Dessa elever får snabbt vägledning av jobb- och utbildningsexperter för att de ska göra bättre och rimligare studieval.
- Elever som både studerar och arbetar och därför har svårt att få livspusslet att gå ihop, de måste ha en försörjning. Jobb- och utbildningsexperterna ger flexibelt stöd till dessa elever så att de kan fullfölja sin utbildning. Elever som studerar svenska för invandrare gör avbrott för att de behöver försörjning, de har inte studiefinansiering genom medel från Centrala studiestödsnämnden.

- Elever med legitima skäl för avbrott, de flyttar, får hälsoproblem eller av andra privata angelägenheter, skäl som jobb- och utbildningsexperterna inte har rådighet över.
- Elever som kommer resa hem till sitt hemland under lång tid.
- Tidigare negativa erfarenheter där skola och hem inte lyckats ge rätt stöd till eleven för genomförande av grund- och gymnasieskola.

Anledningen till avbrott beror i regel inte på att man är missnöjd med utbildningen utan ovanstående redovisade skäl, ligger ofta till grund för att eleven inte kan/vill fortsätta sina studier. När en elev söker vuxenutbildning är hen oftast motiverad.

Elevnöjdhet

Elever inom vuxenutbildningen i Nacka kommun är fortsatt mer nöjda inom samtliga målområden, än genomsnittet av regionens elever. Senaste enkätundersökningen våren 2017, visar att elevernas nöjdhet ligger stabilt på en hög nivå. 90 procent anger att de är nöjda över Nacka kommuns utbud av vuxenutbildning, (92 procent för 2015) och 87 procent anger att Nacka kommun erbjuder den service eleverna efterfrågar (88 procent 2015). I samtliga kunskapsområden inom grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning anser eleverna att förutsättningarna för ett lärande är högt, trenden är positiv sedan 2015. Nackas SFI-utbildning ges höga betyg (mellan 3,9 och 4,5 på en skala mellan ett till fem), men i samtliga frågor visas en negativ trend avseende elevernas nöjdhet över hur jobb- och utbildningsexperter skapar bästa förutsättningar för lärande.

En stor förbättring har skett sedan 2015, avseende elevernas uppfattning om möjligheten till kontakter med arbetslivet genom studierna. Både nationella som kommunala mål anger att utbildningen ska leda till att eleven ska etableras på arbetsmarknaden, varför skolans förbättrade samarbete med arbetsliv är positivt. Inom svenska för invandrare bedömer eleverna (på en skala med högsta betyg 5), att studierna underlättar möjligheten att få arbete uppgår till 4,5, liksom möjligheterna att studera vidare till 4,6.

Jobb- och utbildningsexperternas resultat är goda och genomsnittet för elevers nöjdhet med kommunal vuxenutbildning i Nacka, ligger högre än läns-genomsnittet. Vissa jobb- och utbildningsexperter redovisar mycket goda resultat, där analysen visar att en tillämpad värdegrund, tydlig ledning med fokus på elevens mål och en lärande skolmiljö, med väl definierade processer, verksamhetsstruktur och systematisk tillämpning av framgångsrika arbetssätt leder till goda resultat.

Jobb- och utbildningsexperternas arbetssätt för goda resultat

Jobb- och utbildningsexperterna anger att de goda resultaten beror på att:

- En gemensam och tillämpad värdegrund i Likabehandlingsplan hos varje jobb- och utbildningsexpert för vuxenutbildningen ger en bra studiemiljö.
- Metodutveckling genom interaktiv process med eleverna ger goda resultat när lärare och elev gemensamt följer elevens progress för måluppfyllelse, med tät återkoppling och dialog om förbättringsinsatser.
- Elevernas motivation ökar när jobb- och utbildningsexperterna kopplar studierna till arbetsmarknadens behov av kompetens.

- Ett "Early warning system", en systematisk uppföljning av elevers aktivitet ger möjlighet att snabbt reagera på avvikelser och ge stöd för fortsatta studier.
- En närvarande ledning i jobb- och utbildningsexpertens lärprocesser, vikten av att skolledningen tydliggör mål och åtaganden för kommunal vuxenutbildning, med uppföljning och gemensam reflektion av studieresultat, både för enskilda elever, för lärare, och sammantaget för vuxenutbildningen.
- Lärare och pedagogers engagemang, kompetens och delaktighet, legitimerade lärare, kompetensutveckling och kollegialt lärande driver utveckling

En annan framgångsfaktor är tydligt formulerade mål och krav från Nacka kommun, som enkelt kan omsättas till aktiviteter och insatser hos anordnaren.

Sammanfattning

Jobb- och utbildningsexperternas kvalitetsrapporter ger en god bild av hur de arbetar för att leva upp till de nationella mål som anges i skollagen och Nacka kommuns mål. Jobb- och utbildningsexperterna har kommit olika långt med det systematiska kvalitetsarbetet, men anger att individfokus med en tydlig och tillämpad värdegrund, en verksamhetsstruktur och systematik i ledningssystem, samt engagerad ledning och personalgrupp som skapar en lärande organisation genom reflektion av frekvent uppföljda resultat, anges vara framgångsfaktorer för verksamheterna och dess kvalitet. Samtliga jobb- och utbildningsexperter anger att de arbetar aktivt med inkomna synpunkter och klagomål.

Starka sidor

- Samtliga jobb- och utbildningsexperter har en värdegrund och Likabehandlingsplan som tillämpas.
- Jobb- och utbildningsexperter utvecklar kontinuerligt en mer individorienterad undervisning.
- Jobb- och utbildningsexperter utvecklar kontinuerligt, i samråd med huvudman, kursutbudet i syfte att matcha utbudet med elevernas – och näringslivets efterfrågan. Nacka har ett unikt stort utbud av valbara kurser och jobb- och utbildningsexperter, med goda möjligheter för eleverna att finna en utbildning som passar.
- Jobb- och utbildningsexperterna har under tre år förbättrat möjligheten för elever till kontakt med arbetslivet genom studierna, vilket ger förutsättningar för kontakter och jobb.
- Resultatet för jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildning i Nacka är bra och genomsnittet i Nacka ligger högre än länsgenomsnittet. Vissa jobb- och utbildningsexperter redovisar mycket goda resultat, vilket anges bero på en ledning med fokus på eleven, strukturerad verksamhet och en lärande skolmiljö.
- Flera jobb och utbildningsexperter har utvecklat sitt systematiska kvalitetsarbete, med tillämpade kvalitetsverktyg.
- Jobb- och utbildningsexperterna utvecklar tjänster med digitala hjälpmedel.

Förbättringsområden

- Elevernas uppfattning om svenska för invandrare är hög men visar negativ trend för tre år. Undervisningen behöver utvecklas för att förbättra elevernas resultat. Kunskaper i svenska språket är nödvändigt för fortsatta högre studier och etablering

på arbetsmarknaden. Även tillämpning av Likabehandlingsplanen, behöver förbättras.

- Elever behöver redan under utbildningen få kontakt med arbetsmarknaden för att öka möjligheterna att få jobb. Därför behöver jobb- och utbildningsexperterna fortsätta den positiva utvecklingen med systematiskt samarbete med branscher, arbetsliv och nätverk för att öka eleverns möjlighet till kontakt med arbetsmarknaden.
- Öka andelen elever som fullföljer sin utbildning. Avbrotten ligger på en hög nivå, och är ett fortsatt prioriterat förbättringsområde under 2018.
- Mer och tydligare information och vägledning från både Nacka kommun och jobb- och utbildningsexperterna om studiekraven i kommunal vuxenutbildning, i syfte att bättre förbereda eleverna inför studierna och därmed motverka avbrott.
- Flera jobb- och utbildningsexperter, har föreslagit att samma krav ska ställas inom vård- och omsorg, samt förskola/skola, i synnerhet Nacka kommuns egen regi- verksamhet, men också vid upphandlingar och auktorisation, så att praktik- och lärlingsplatser säkerställs till nackaelever i kommunal vuxenutbildning.

Systematiskt kvalitetsarbete leder till förbättringar för eleverna vid kommunal vuxenutbildning. Med gemensam analys av styrkor och förbättringsområden kan förbättringar genomföras av undervisningen vid kommunal vuxenutbildning liksom styrning och förbättrade förutsättningar från Nacka kommun. Arbets- och företagsnämnden uppdrog i samband med Kvalitetsrapportens 2015–2016 förbättringsbehov av elevernas möjlighet till kontakt med arbetsliv i syfte att öka möjligheterna till att etablera sig på arbetsmarknaden. Man kan i uppföljningen se att detta område utvecklats mest under de två senaste åren, vilket förklaras av jobb- och utbildningsexperterna, som att arbets- och företagsnämnden tydligt uttryckt dessa mål.

Ekonomiska konsekvenser

Nacka kommun har ett tillförlitligt system för utbetalning av medel till jobb- och utbildningsexperterna. Detta innebär att jobb- och utbildningsexperter får stegvis betalt för utförd tjänst, där hänsyn tas till eventuella avbrott. Jobb- och utbildningsexperter får full ersättning vid fullföljd utbildning och uppnått betyg. Stickprov genomförs löpande.

Konsekvenser för barn

När föräldrar utbildar sig och därmed ökar sin anställningsbarhet genom arbete och egen försörjning minskar risken för utanförskap, vilket påverkar barn positivt.

Bilagor

Kvalitetsrapport 2016–2017, för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt svenska för invandrare, i Nacka kommun.

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Gunnel Altin
Kvalitetsutvecklare
Arbets- och företagsenheten

2018-01-26

KVALITETSRAPPORT
Arbets- och företagsenheten

Arbets- och företagsnämnden

Utbildningsnämnden

Kvalitetsrapport 2016–2017

för

**Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt
svenska för invandrare**

Innehåll

Uppdraget	4
Kommunala vuxenutbildningens uppdrag, mål och syfte.....	4
Nacka kommuns mål och fokusområden.....	4
Aktuellt läge i Nacka kommun.....	6
Kommunal vuxenutbildning för minskad arbetslöshet.....	6
Arbetslösheten – ett problem för alla	6
Ungdomsarbetslöshet är ett stort samhällsproblem	6
Ungdomsarbetslöshet, orsaker och åtgärder.....	7
Aktivitetsansvar.....	10
Analys	10
Förbättring.....	10
Systematiskt kvalitetsarbete i kommunal vuxenutbildning.....	12
Eleven ger kunskap om framtida krav	12
Genomförande av verksamhets- och kvalitetsuppföljning.....	13
Fokus på förbättringar	13
Profil på målgrupp och jobb- och utbildningsexperter.....	14
Profil jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildning i Nacka, 2017	14
Profil målgrupp, 2017.....	15
Profil utbildningsbakgrund för sfi-elever	15
Resultat, analys, måluppfyllnadsgrad och förbättringar.....	17
Värdegrund.....	17
Resultat för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, samt svenska för invandrare	17
Analys	18
Förbättring.....	19
Måluppfyllelse.....	19
Kunskapsutveckling, stöd till eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället, och möjliggöra fortsatta studier	20
Bästa utveckling för alla	20
Stark och balanserad tillväxt.....	20
Resultat kunskap och lärande, bästa utveckling för alla.....	20
Elevernas uppfattning om kunskap och lärande, bästa utveckling för alla	21

Analys	21
Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning	21
Svenska för invandrare, SFI	24
Förbättring av elevernas studieresultat	25
Måluppfyllelse 2017	26
Maximalt värde för skattepengarna	27
Utbildning som faktor för att få ett jobb och studera vidare	27
Analys	28
Förbättring	28
Avbrott	28
Analys	29
Förbättring	30
Måluppfyllelse	31
Sammanfattning	32
Goda resultat med hög grad av måluppfyllelse	32
Elever från Nacka, är mer nöjda än genomsnittet för regionen	32
Alla elever ska genomgå grund- och gymnasieskola med fullständiga betyg	33
Nacka kommun skapar goda förutsättningar för att elever ska uppnå sina studiemål i den kommunala vuxenutbildningen	34
Jobb- och utbildningsexperterna för vuxenutbildningen anger flera skäl till de goda resultaten:	35
Slutsats	36
Starka sidor	37
Förbättringsområden	38
Tillsyn	39

Uppdraget

Kommunala vuxenutbildningens uppdrag, mål och syfte

Kommunal vuxenutbildning omfattar:

- svenska för invandrare
- grundläggande nivå och
- gymnasial nivå.¹

Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier. Vuxenutbildningen ska förmedla sådana kunskaper som utgör den gemensamma referensramen i samhället och som utgår från de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna. Vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och eleverna är individer med mycket olika förutsättningar. Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån hans eller hennes behov och förutsättningar.

Målet för den kommunala vuxenutbildningen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. När det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska de som fått minst utbildning prioriteras.

Utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna sådana kunskaper som de behöver för att delta i samhälls- och arbetslivet. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier.

Utbildning i svenska för invandrare syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen syftar också till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter. Utbildningen får ske på elevens modersmål eller något annat språk som eleven behärskar. Kommunal vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare, ska utformas så att elevens studier kan kombineras med studier inom vuxenutbildningens andra skolformer, förordning (2011:1108) om vuxenutbildning.

Nacka kommuns mål och fokusområden

Nackas ambition är att vara bäst på att vara kommun.

Nacka kommun har utformat mål för kommunens utifrån lagstadgade uppdrag och kommunens utvecklingsbehov. Till varje kommunalt mål fastställer kommunfullmäktige fokusområden för nämnderna, som tydligt ska ange riktning för de kommande fem till tio åren.

¹ Skollagen, 20 kap

Nacka kommuns mål och arbets- och företagsnämndens fokusområden

Bästa utveckling för alla

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de Nackabor som har behov.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkomnande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabors bostad finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv.

Stark och balanserad tillväxt

När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetssökande Nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov kompetens.

Maximalt värde för skattepengarna

Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden.

Arbets- och företagsnämndens mål med vuxenutbildningen

Arbetslösheten i Nacka kommun ska väsentligt minska och individen ska komma ut i egen försörjning genom:

- en högkvalitativ vuxenutbildning som möter den enskildes och företagets kompetensbehov
- ett ökat innanförskap
- aktiv samverkan med arbetsmarknadens olika aktörer i syfte att öka tillväxt, integration och fler arbetstillfällen
- en mångfald av flexibla lösningar

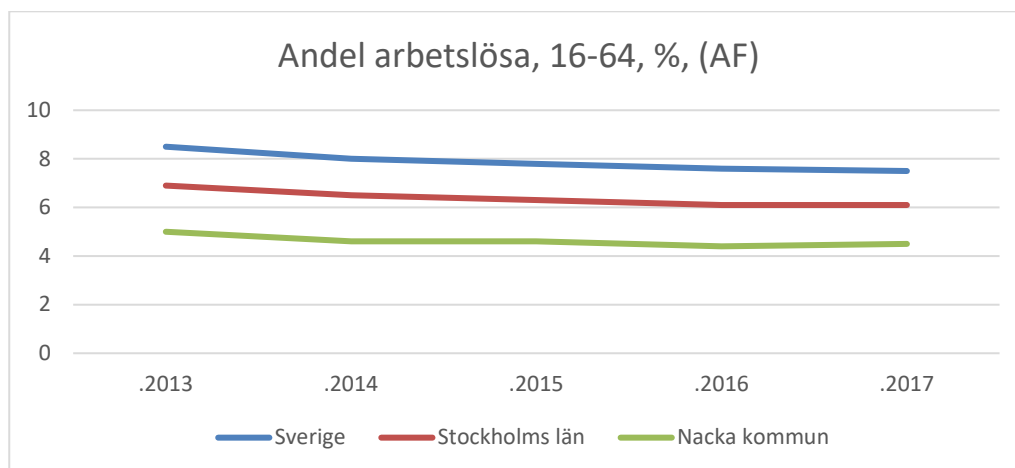
Aktuellt läge i Nacka kommun

Kommunal vuxenutbildning för minskad arbetslöshet

Vuxenutbildningen ska bland annat ge individer möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet, vilket innebär att kommunens vuxenutbildning för lågutbildade personer ska matcha efterfrågade kompetensbehov på arbetsmarknaden, i syfte att individen ska bli självförsörjande. Krav ställs därför på jobb- och utbildningsexperterna att genom omvärldsorientering vägleda individer till branscher som efterfrågar kompetent arbetskraft.

Arbetslösheten – ett problem för alla

Arbetslösheten i Sverige ligger på 7,5 procent², något under EU-genomsnittet. Nacka kommun har en arbetslöshet på 4,4 procent.

Kommentar: Nacka har en lägre arbetslöshet än länet och riket, och ligger stabilt på samma nivå sedan 2014, trots en befolkningsökning om cirka 7 procent. Arbetslösheten i Sverige kostar mer än sjukvården³.

Ungdomsarbetslöshet är ett stort samhällsproblem

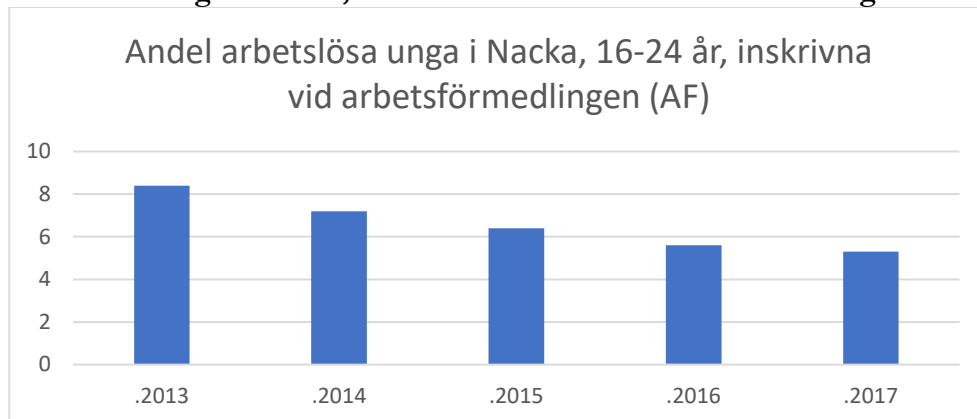
Ungdomsarbetslösheten (18-24 år) är högre än arbetslösheten i resten av befolkningen och har sedan år 2000 hållit sig på relativt höga nivåer. Det talar för att ungdomsarbetslösheten inte enbart är ett konjunkturproblem utan att det också finns strukturella orsaker bakom nivåerna. Höga ingångslöner kan göra det svårt för unga utan erfarenhet att få sitt första jobb. Turordningsreglerna gör att unga som precis har börjat på sitt jobb får gå först när det blir sämre tider. Att många går ut gymnasieskolan utan fullständiga betyg bidrar också till

² Arbetsförmedlingen, 2017

³ Ekonomifakta

problematiken. I EU-länderna ligger den genomsnittliga ungdomsarbetslösheten på 16,2 procent och i Sverige ligger siffran strax över, på 17,2 procent⁴. I Nacka kommun ligger ungdomsarbetslösheten (16–24 år) på 5,3 procent⁵.

Arbetslösa unga i Nacka, som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen

Kommentar: Ungdomsarbetslösheten i Nacka kommun är lägre än i riket (5,3 procent mot rikets 17,2 procent, och visar en positiv trend över fem år, arbetslösheten bland unga har minskat. Cirka 14 procent⁶ saknar gymnasial utbildning i Nacka kommun vilket ligger nära rikets snitt på 17 procent. Andelen unga som saknar gymnasial utbildning har legat på en oförändrad nivå i Nacka över flera år.

Ungdomsarbetslöshet, orsaker och åtgärder⁷

Det alarmerade är att gruppen som vare sig studerar, praktiserar eller arbetar har vuxit och utgör idag mer än var fjärde ungdom⁸. Man brukar skilja på friktionsarbetslöshet, strukturell arbetslöshet och konjunkturell arbetslöshet. Friktionsarbetslöshet innebär att det tar tid att hitta arbeten, att läsa ansökningar och hålla intervjuer. Strukturell arbetslöshet innebär att utbud och efterfrågan inte är i balans, de arbetslösa och de lediga jobben matchar inte varandra. Konjunkturell arbetslöshet innebär att det går sämre för företagen och då anställer de färre personer. Ungdomsarbetslöshet beror mest på strukturella hinder, framför allt att samverkan mellan utbildning och näringsliv behöver utvecklas för att öka ungdomars anställningsbarhet genom kompetensutveckling som motsvarar efterfrågan på arbetsmarknaden. Närmare samarbete mellan skola och näringsliv skulle kunna förbättra matchningen på arbetsmarknaden.

Unga som inte påbörjar gymnasiet, hoppar av, eller inte fullföljer gymnasieutbildningen löper stor risk för återkommande arbetslöshet. Det är angeläget att tidigt uppmärksamma denna grupp i syfte att förebygga risken för utanförskap och arbetslöshet på grund av lägre utbildningsnivå. Cirka 25 procent lämnar grundskolan och cirka 30 procent unga lämnar

⁴ Ungdomsarbetslöshet = antal arbetslösa 15-24 år / antal i arbetskraften 15-24 år, Ekonomifakta, november 2017

⁵ Arbetsförmedlingens statistik 2017-11

⁶ SKL, Kolada

⁷ Ekonomifakta

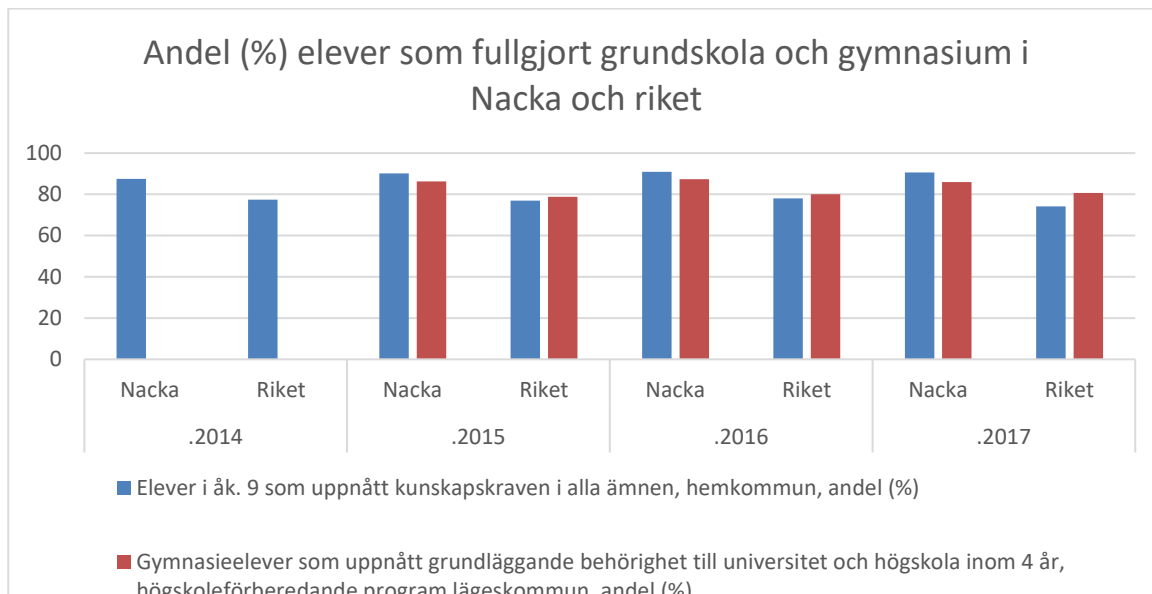
gymnasieskolan utan slutbetyg sedan flera år tillbaka i riket⁹ (10 procent respektive 14 procent i Nacka kommun). Det innebär att det varje år är ett stort antal unga som lämnar utbildningssystemet utan att ha uppfyllt minimikraven vad gäller utbildningsnivå på svensk arbetsmarknad. Studier visar att det är ungdomar utan fullständig gymnasieutbildning som löper störst risk att bli långvarigt arbetslösa. Åtgärder har vidtagits i landet för att motverka avhoppet från gymnasieskolan och stödja elever att fullfölja sin utbildning. Sveriges kommuner och landsting SKL och flera regioner har sedan flera år en satsning, PlugIn, där fem framgångsfaktorer för fullföljande av gymnasieskolan visat goda resultat:

1. Bra bemötande är avgörande för hur elever trivs och kan tillgodogöra sig utbildningen, att tro på elevernas förmåga och möta dem som unika och likvärdiga individer.
2. Tydliga mål och betoning på resultat som följs upp, gör skillnad för hur skolor lyckas med att utbilda eleverna, liksom att analysera avbrott och genomföra åtgärder för att eleverna ska klara av sina utbildningar.
3. Att vara på rätt utbildning är en betydelsefull orsak till att elever känner motivation för gymnasiestudierna. Ett flexibelt utbud, en bra introduktion och tillgång till kvalificerad studie- och yrkesvägledning hjälper eleverna att hitta rätt studieväg.
4. Kvalitet genom samarbete och delaktighet är en genomgående framgångsfaktor oavsett i vilket sammanhang det sker på skolorna. Samarbetet ger möjlighet till att lära av varandra, involverar elever i utvecklingsarbetet samt ger välutvecklad samverkan med arbetslivet.
5. Förmågan att upptäcka och tillgodose elevers behov är central i det systematiska kvalitetsarbete som framgångsrika skolor bedriver. Rutiner säkerställer en noggrann uppföljning av elevernas resultat samtidigt som kompetensen hos elevhälsans personal utnyttjas effektivt.

Utbildning har stor betydelse för en ungdoms inträde på arbetsmarknaden, därför sker statliga satsningar på utbildningskontrakt och traineejobb och yrkesutbildningar inom Kommunala vuxenutbildningen med flera, för att utbilda mot bristyrken. För att fler unga ska kunna fullfölja sin gymnasieutbildning och lyckas etablera sig i arbetslivet behövs flera insatser. Kön, ålder, funktionsvariationer och födelseland samt utbildningsnivå påverkar individens förutsättningar. De med funktionsvariation, utrikesfödda och de med låg utbildningsnivå tillhör särskilt utsatta grupper. Bland ungdomar med funktionsnedsättning i åldersgruppen 16–24 år är det 12 procent som varken arbetar eller studerar. Motsvarande andel för övriga ungdomar är sju procent¹⁰ Enligt ”Undersökningarna av levnadsvillkoren (ULF/SILC)”, som är en av de undersökningar som ger möjlighet att följa levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning utgör personer med funktionsnedsättning cirka 29 procent av befolkningen i åldrarna 16–64 år.

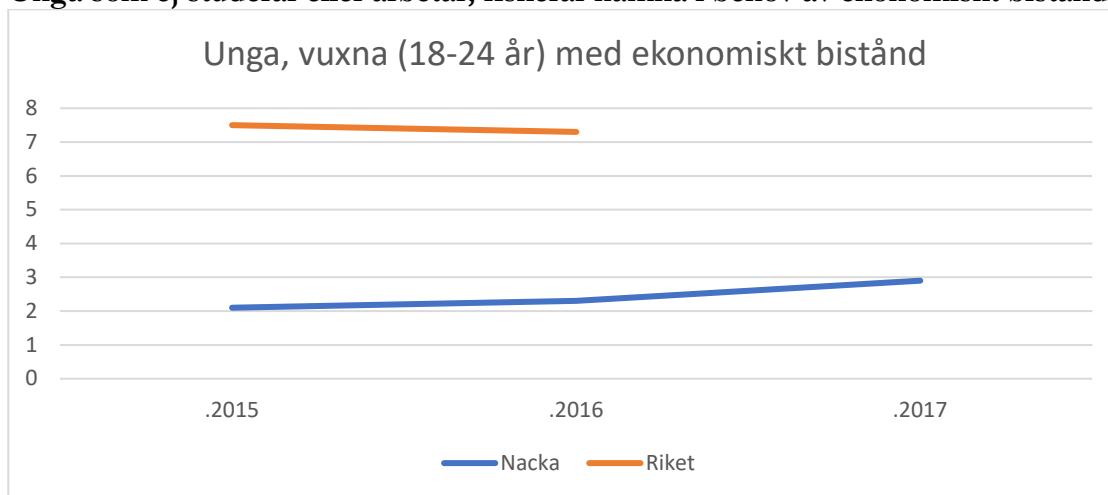
⁹ SKL

¹⁰ SCB

Nacka kommun har ambitionen att alla unga ska fullfölja sin grund- och gymnasieskola med fullständiga betyg och behörighet till högskola. Elever i Nacka kommun, som uppnått samtliga kunskapskrav i åk nio i grundskolan ligger sedan 2015 på en stadig nivå på cirka 90 procent (cirka 13 procentenheter bättre än riket). Gymnasieelever i Nacka kommun som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom fyra år, ligger stabilt på cirka 86 procent sedan 2015, (cirka 6 procentenheter bättre än riket). Förbättringar för att stödja elever att fullfölja sina gymnasiestudier behöver intensifieras.

Unga som ej studerar eller arbetar, riskerar hamna i behov av ekonomiskt bistånd

Kommentar: En svag ökning visas av unga mellan 18–24 år i Nacka kommun, som någon gång under 2017 erhållit ekonomiskt bistånd (47 personer)¹¹. Enligt Arbetsförmedlingen i Nacka kommun är det svårt att finna arbetskraft till lediga jobb inom vissa sektorer, fler unga kommer i jobb, vilket kan förklara att inte ökningen är större fastän Nacka kommun

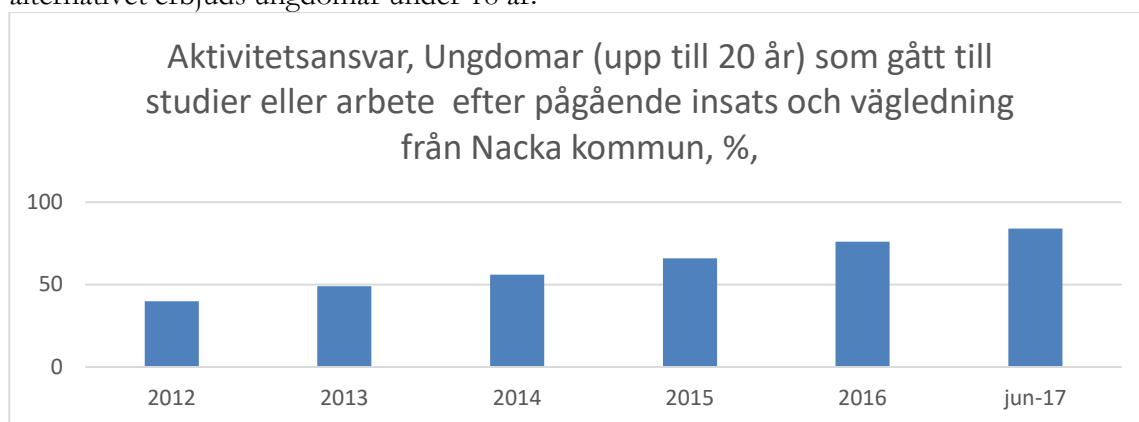
¹¹ Egen uppföljning i vid AFE

tagit emot nyanlända som ännu inte är etablerade på arbetsmarknaden. Utfall för riket kan inte redovisas ännu.

Aktivitetsansvar

Kommunen åläggs enligt Skollag ett ”Aktivitetsansvar”, ett särskilt uppföljnings- och motiveringsansvar för ungdomar under 20 år som är folkbokförda i kommunen, som fullgjort sin skolplikt men som ännu inte genomfört eller fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning. Syftet är att de ska återgå till studier eller erhålla jobb. I Nacka kommun erbjuds de vägledning, vuxenutbildning, arbetsmarknadsinsats eller studieförberedande praktik. Det sistnämnda alternativet erbjuds ungdomar under 18 år.

Kommentar: Vi kan konstatera en positiv trend, sedan 2012, när det gäller unga som hoppat av gymnasiet och gått vidare till studier eller arbete efter insats och vägledning från Nacka kommun. För 2017 går cirka 80 procent av de unga som avslutat vägledning och insats från Nacka kommun 2017, till arbete eller studier.

Analys

Sedan mätstart 2014, visas årligen att cirka tio procent av alla unga i Nacka kommun, inte avslutade grundskolan med fullständiga betyg, och cirka 14 procent fullföljde inte gymnasie-studierna och därmed inte uppnådde grundläggande behörighet till fortsatta högskole- och universitetsstudier inom fyra år. 2017 omfattar dessa drygt 650 unga, och 43 procent cirka 285 unga, blir aktuella för uppsökning från Nacka kommun.

Analys visar att en bra vägledning till studier och studieförberedande praktik, liksom att några jobb- och utbildningsexperter i Nacka, med god kompetens och framgångsrika metoder att arbeta med unga, bidrar till de goda resultaten i utfallet. En annan framgångsfaktor anges vara det nära samarbetet med föräldrarna. För de myndiga eleverna är det ofta svårare att engagera föräldrarna. Nacka kommun samverkar med Arbetsförmedlingen för individuella insatser för att den unge ska etablera sig i studier eller jobb.

Förbättring

Forskning visar att unga utan fullständig utbildning riskerar att etablera ett tidigt utanförskap, med beroenderisker som följd, varför arbetet med att stödja de som riskerar att

avbryta sin grundskole- eller gymnasieutbildning behöver intensifieras. Ingen ung människa ska riskera ett utanförskap.

Intensifierad uppsökande verksamhet, vägledning och studieförberedande praktik samt ett gott samarbete med den unges föräldrar och arbetsförmedlingen fortsätter, för att skapa förutsättningar till att unga återgår till studier. En annan strategi är att utveckla samarbete med grund- och gymnasieskolans företrädare i syfte att gemensamt minska antalet elever som hoppar av skolan.

Systematiskt kvalitetsarbete i kommunal vuxenutbildning

Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Kravet innebär att huvudmän för skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa verksamheten, analysera resultaten i förhållande till nationella mål och utifrån detta planera och utveckla utbildningen.

Nacka kommun och jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildningen har ett gemensamt intresse av att verksamhet och tjänster håller en hög kvalitet och att förbättringsarbete ständigt sker för nöjda nackabor och intressenter, och att utbildning matchas till arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens. Med verksamhets- och kvalitetsuppföljning säkerställs dels att gällande mål och krav i lagar, förordningar och föreskrifter i området efterlevs, dels att nämndens vision, värderingar, mål och fokusområden samt krav i auktorisationsvillkor verkställs.

Enligt skollag och auktorisationsvillkor ska samtliga jobb- och utbildningsexperter inom den kommunala vuxenutbildningen årligen lämna en redovisning där det framgår hur man arbetar med det systematiska kvalitetsarbetet samt vilka mål och kunskapsresultat som uppnåtts. Det innebär att jobb- och utbildningsexperter har i uppdrag att:

- Upprätta en kvalitetsrapport, samt rapportera och analysera betygs- och avbrottsstatistik i enlighet med anvisningar från kommunen
- Medverka i den kundundersökning som samordnas av Storstockholm
- I dialog med Nacka kommun följa upp och analysera dels verksamhet och kvalitet minst en gång per år, dels uppföljning och kontroll av ställda krav i auktorisationsvillkoren.

Under ledning av Storstockholm har samtliga skolor för kommunal vuxenutbildning i länet utvärderats utifrån gällande nationella styrdokument. Nackas jobb- och utbildningsexperter medverkar även i detta arbete.

Eleven ger kunskap om framtida krav

Förståelsen för elevernas behov och vad som är värdeskapande för dem är väsentlig för vuxenutbildningens framgång. En ny generations värderingar kan därför få stor betydelse, varför en kontinuerlig och nära elevkontakt och aktiv omvärldsorientering är väsentlig. Elevens delaktighet ger samtidigt skolan vägledning och skapar acceptans för nödvändiga förändringar i verksamheten. Eleverna, de som organisationen är till för, är de som slutligen avgör kvalitén, liksom arbetsmarknadens aktörer som efterfrågar kompetens.

Den enskilda eleven ska kunna kombinera dels studier i flera skolformer inom kommunal vuxenutbildning, dels studier med arbete. Samarbete med arbetslivet, Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter är av betydelse för yrkesutbildningens kvalitet och för elevens fortsatta etablering på arbetsmarknaden. Kommunal vuxenutbildning ska därför sträva efter flexibla lösningar när det gäller organisation, arbetssätt och arbetsformer med utgångspunkt från individens behov och förutsättningar.

Genomförande av verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Nacka och Värmdö kommuner samverkar i verksamhets- och kvalitetsuppföljning. Uppföljningen utgår från ett strukturerat underlag, jobb- och utbildningsexperternas kvalitetsrapporter, där ledning och nyckelpersoner från jobb- och utbildningsexperterna tillsammans med representanter från kommunerna gemensamt analyserar vuxenutbildningens mål- och resultatuppfyllelse, relaterat till ställda krav i nationella och kommunala krav. Verifierade utfall och nöjdhetsuppföljning över tid, utgör underlag till analyserna, där spaning efter styrkor och förbättringsområden ska leda till en ständig förbättring av verksamheten. Uppföljning sker också av samverkan mellan leverantören och Nacka kommun för att förbättra kommunens ledande och stödjande processer och rutiner.

Uppföljningsprocessen omfattar även granskning av rapporter och beslut efter Skolinspektionens tillsyn hos jobb- och utbildningsexperter, samt uppföljning av officiell statistik. Kommunen följer även upp klagomål från enskilda elever.

Fokus på förbättringar

Brister och avvikelser ger jobb- och utbildningsexperter och Nacka kommun möjlighet att förbättra verksamheten. Förbättringar ska genast ske för att inte brister ska upprepas och eskalera. Nacka kommun följer upp förbättringsarbetet och dess effekter. Kvarstår allvarliga brister kan avauktorisering ske.

Genom ett systematiskt kvalitetsarbete med utgångspunkt från resultat och kunduppföljningar som gemensamt analyseras av Nacka kommun och kommunal vuxenutbildning, kan utveckling drivas gemensamt, och därmed bidra till ökad måluppfyllelse och högre kvalitet. Ett framgångsrikt kvalitetsarbete förutsätter en förmåga att effektivt leda och vidareutveckla verksamheten och ge rätt förutsättningar och stöd till nackabon för att denne snabbt ska komma i egen försörjning.

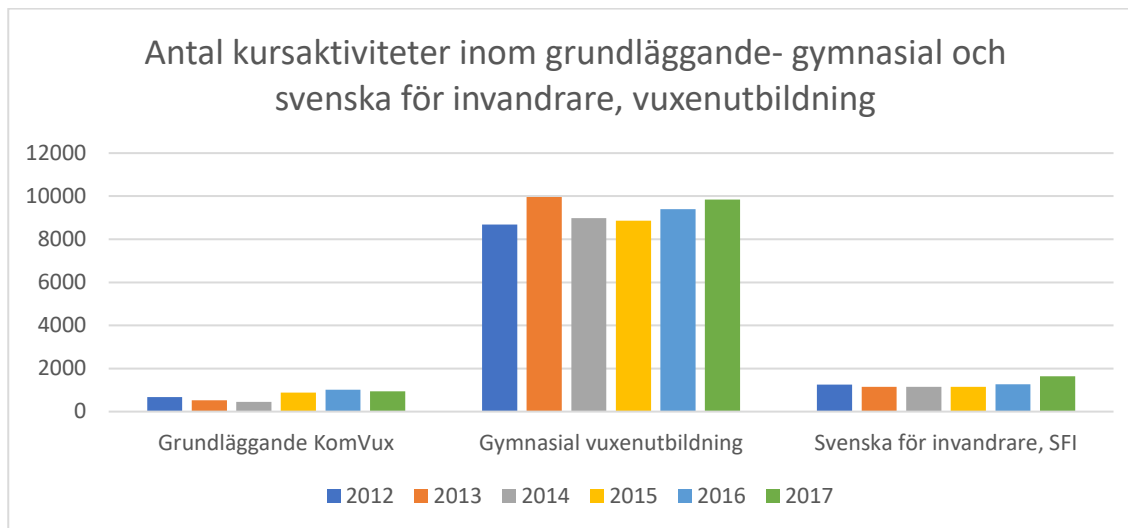
Profil på målgrupp och jobb- och utbildningsexperter

Nacka kommun är huvudman för kommunal vuxenutbildning på grundläggande- och gymnasienivå samt utbildning i svenska för invandrare. För dessa verksamheter ansvarar nämnden för finansiering, mål och uppföljning.

Det operativa ansvaret för kommunal vuxenutbildning i Nacka svarar kommunens auktoriserade jobb- och utbildningsexperter för. Nacka kommun erbjuder nackabor en mångfald av flexibla lösningar, dels genom ett omfattande kursutbud som ska matcha kompetensutveckling med arbetsmarknadskrav, dels med ett stort utbud av jobb- och utbildningsexperter, som med olika profiler kan ge rätt stöd till individen. Under läsåret 2016–2017 har cirka 40 auktoriserade jobb- och utbildningsexperter svarat för Nacka kommuns vuxenutbildning. Verksamhets- och kvalitetsuppföljningar genomfördes tillsammans med 16 jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildningen. Hos ytterligare fem jobb- och utbildningsexperter genomfördes uppföljning av förbättringsarbete.

Profil jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildning i Nacka, 2017

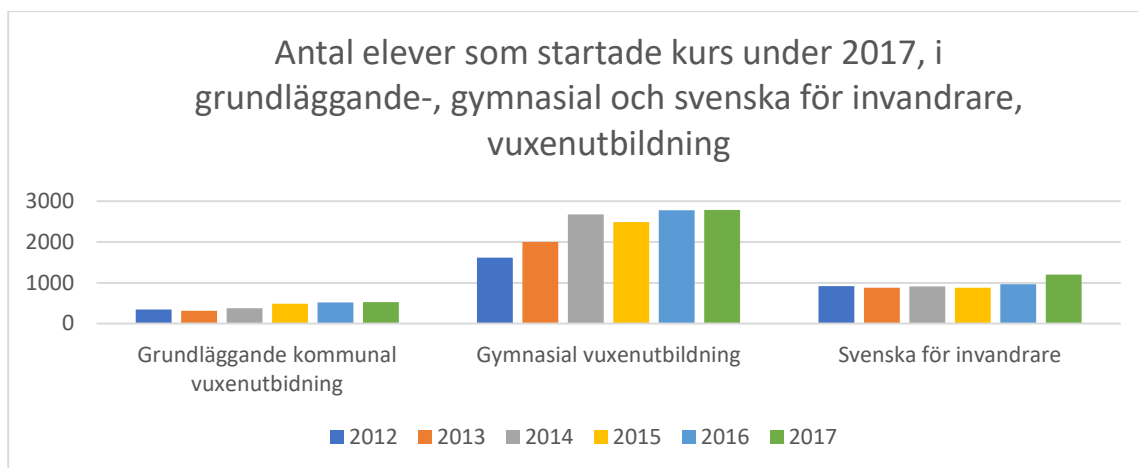
Av samtliga Jobb- och utbildningsexperter i Nacka kommun, erbjuder 43 procent grundläggande vuxenutbildning, 97 procent erbjuder gymnasial vuxenutbildning och 37 procent erbjuder svenska för invandrare. Flera jobb- och utbildningsexperter erbjuder således flera utbildningsformer. Cirka 58 procent erbjuder distansundervisning.

Kommentar: Jobb- och utbildningsexperterna har sedan 2015 ökat utbudet av antal kurser, främst inom gymnasial vuxenutbildning och SFI. Utbudet har ökat för att bättre matcha individuella behov med krav på arbetsmarknaden. Under 2016–2017 erbjöds sammanlagt drygt 12 400 kurser för de tre utbildningsformerna, vilket blir cirka tre kurser per elev.

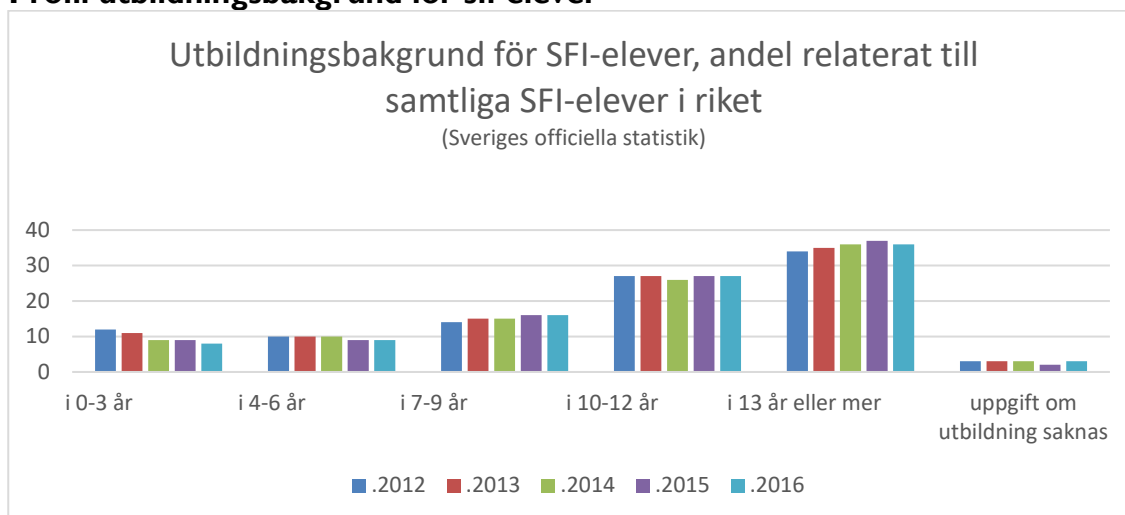
Profil målgrupp, 2017¹²

Cirka 4500 personer har påbörjat kommunal vuxenutbildning och svenska för invandrare under 2017, cirka 62 procent av eleverna är kvinnor inom grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning, 48 procent inom SFI. Cirka 67 procent har ett annat modersmål än svenska inom grundläggande vuxenutbildning. 65 procent av eleverna kombinerar studier med arbete och cirka 51 procent av undervisningen sker på distans. 18 procent studerar på grundläggande utbildning, 37 procent studerar teoretiska kurser på gymnasienivå och 48 procent studerar yrkeskurser på gymnasial nivå. Cirka 30 procent studerar SFI.

Kommentar: En ökning av antalet elever visas för kommunal vuxenutbildning sedan 2015, främst inom gymnasial vuxenutbildning. Cirka nio procent av de elever som läser SFI har 0–6 års utbildning¹³.

Profil utbildningsbakgrund för sfi-elever

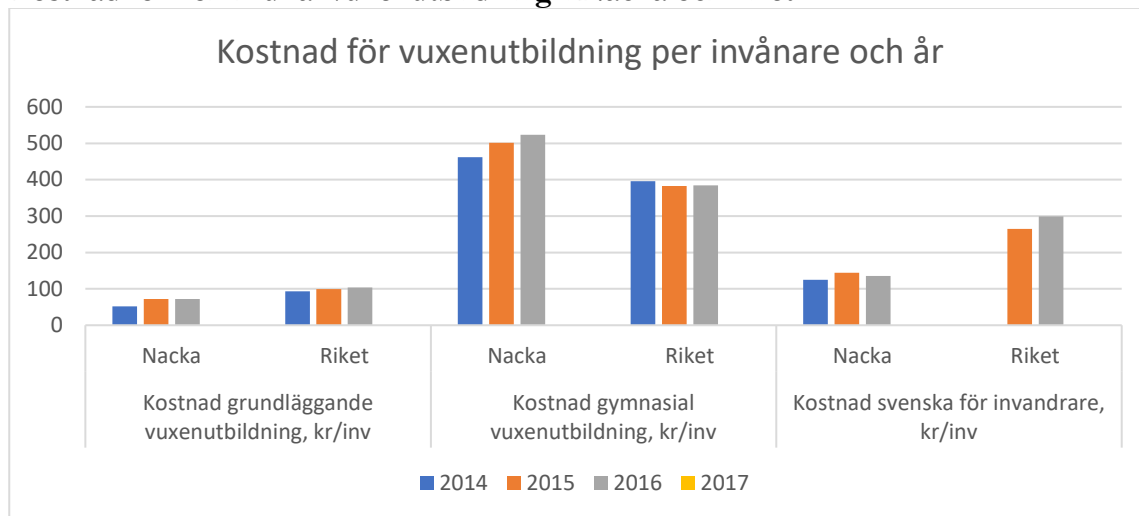

Kommentar: Största andelen elever som läser sfi, har minst tio års utbildningsbakgrund.

¹² Egen mätning Nacka kommun, och Storstockholm

¹³ SKL, Kolada

Kostnad för kommunal vuxenutbildning i Nacka och riket¹⁴

Kommentar: Nackas kostnader för grundläggande vuxenutbildning och svenska för invandrare är lägre än riket. För gymnasial vuxenutbildning är kostnaderna högre, då Nacka kommun generöst erbjuder yrkes- och lärlingsutbildningar i syfte att eleven ska erhålla jobb. Nacka kommuns kostnad för kommunal gymnasieutbildning är högre än riket, samtidigt visar uppföljning att betygen förbättras, avbrotten minskar och elevernas nöjdhet ökar med gymnasial vuxenutbildning.

¹⁴ SKL, Kolada

Resultat, analys, måluppfyllnadsgrad och förbättringar

Nedan följer en redovisning och analys av resultat och bedömning av måluppfyllelse av nationella och kommunala mål, samt förbättringsområden. Nacka kommun och företrädare från kommunala vuxenutbildningen, har analyserat information som hämtats från jobb- och utbildningsexperterna för vuxenutbildningens kvalitetsrapporter, lämnad statistik från jobb- och utbildningsexperterna, indikatorer samt resultat från nöjdhetsuppföljningar.

Värdegrund

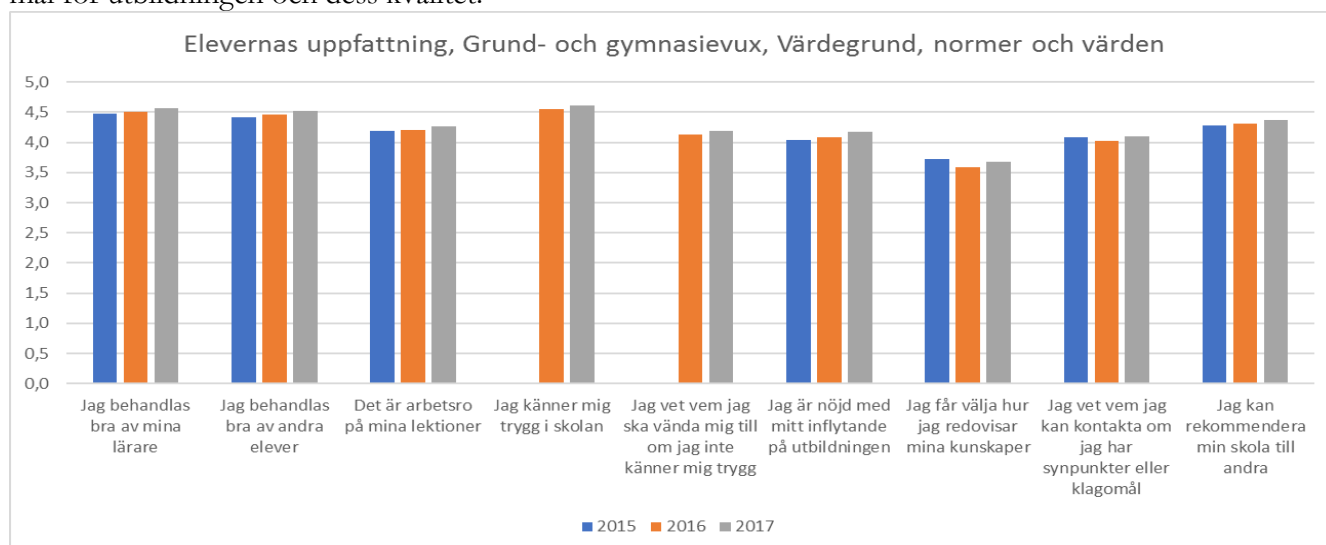
Nationell värdegrund: *Individen ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.*

Utgångspunkten ska vara den enskildes behov och förutsättningar.

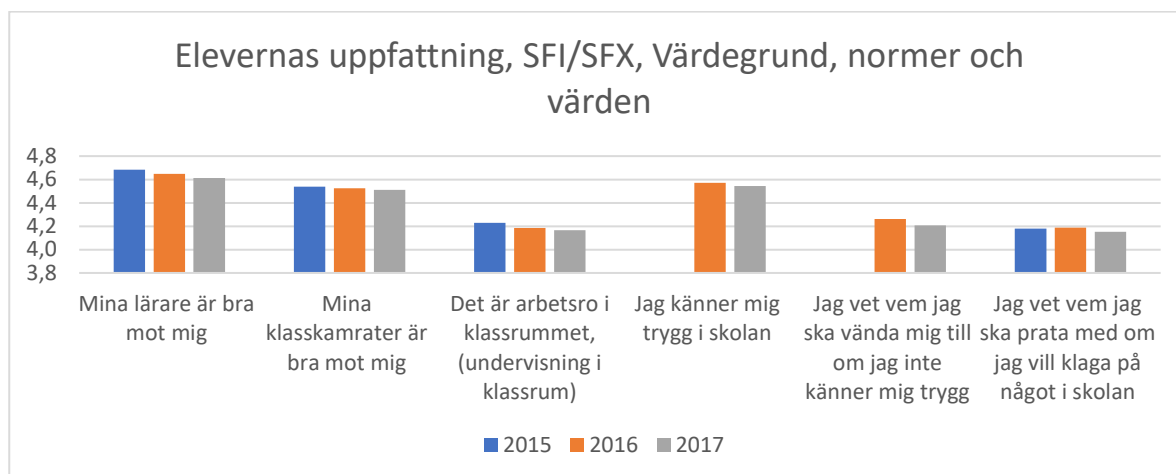
Nackas värdegrund *"Förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar."*

Resultat för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, samt svenska för invandrare

Samtliga jobb- och utbildningsexperter har en värdegrund, alla redovisar likabehandlingsplaner och rutiner för hur dessa tillämpas i verksamheterna. Värdegrunden är i de flesta fall utarbetade i samverkan mellan ledning, lärare, eleverna och fackliga organisationer och omfattar likabehandling, diskrimineringsområdena och plan mot kränkningar. Populärversioner i lättläst form finns att tillgå på flera språk, och lämnas till elever eller finns tillgängliga i klassrum, och på webbsidor. Exempel ges på att värdegrundsarbetet är en del av jobb- och utbildningsexpertens kvalitetssäkringsarbete, där värdegrundsarbetet och likabehandlingsplaner följs upp och revideras varje år i samband med uppföljning av nationella mål för utbildningen och dess kvalitet.

Kommentar: Eleverna i Nacka kommuns vuxenutbildning är nöjda och redovisar höga omdömen. Trenden är positiv, vilket verifierar att kommunal vuxenutbildning har utvecklat arbetet med värdegrunds- och diskrimineringsfrågorna.

Kommentar: Elever från Nacka kommun som går SFI-utbildning (cirka 30 procent av alla vuxenstuderande) uttrycker nöjdhet i värdegrundsfrågorna från 4,2 och mer, på en skala mellan 1-5. Dock ser man en negativ trend med minskad nöjdhet i samtliga frågor.

Analys

Jobb- och utbildningsexperter motiverar de goda resultaten med att de grundläggande värdena (enligt Skollagen 2010:800) genomsyrar undervisningen genom lärarens förhållningssätt till eleverna och det klimat som jobb- och utbildningsexperter skapar elever emellan. Värdegrundsarbetet har utvecklats bland annat genom jobb- och utbildningsexpertens Likabehandlingsplan, och ska genomsyra allt i jobb- och utbildningsexpertens arbete. Studiemiljön ska präglas av ömsesidig respekt där alla elever känner sig trygga och där avstånd tas från diskriminering, trakasserier och kränkningar.

De flesta jobb- och utbildningsexperter anger att likabehandlingsplanen tillämpas aktivt i relationen mellan lärare och elever och inom ramen för lokal samverkan, genom bland annat gemensamma överenskommelser om arbetsmiljö och klimat i klassrummet, trivselregler och forum för samtal om respekt, förhållningssätt och missnöje. Vid avvikelser åberopas överenskommelser. Tydlig information om ansvarig person att vända sig till, om man har frågor eller vill framföra klagomål anges. Hos någon jobb- och utbildningsexpert omfattar likabehandlingsarbetet även sociala medier. Personal följer kommunikationen, gör förtydligande inlägg vid behov, och fångar upp missnöje som snabbt kan redas ut.

Likabehandlingsplanen följs upp, utvärderas och redigeras en gång om året. Planen mot diskriminering och kränkande behandling ingår i jobb- och utbildningsexperternas systematiska kvalitetsarbete.

Analysen visar en negativ trend på omdömen från elever inom SFI i samtliga frågor om bemötande. Jobb- och utbildningsexperterna förklarar avvikelserna med att tillämpning av Likabehandlingsplanen inte fått samma genomslagskraft som på övrig vuxenutbildning, eftersom elevomsättningen är högre och närvaron oregelbunden vid SFI. Studieförmen, med andra krav på närvaro och studieslut kan påverka möjligheten att tillsammans med

eleverna konsekvent tillämpa Likabehandlingsplanen. Eleverna ger lägst omdöme avseende arbetsro i klassrummet, vilket kan påverka helhetsomdömet negativt.

Förbättring

De jobb-och utbildningsexperter som erbjuder SFI har att intensifiera arbetet med Likabehandlingsplanen, både utformning och innehåll och främst tillämpning, samt säkerställa likabehandling oavsett elevernas närvarofrekvens vid utbildningen.

Måluppfyllelse

Nacka kommun får höga omdömen från eleverna vid grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning, men visar en negativ trend inom de flesta frågor avseende svenska för invandrare. Nackaeleverna är lika nöjda eller mer nöjda i flera områden än vad eleverna i länet är, skillnaden har dock marginellt minskat. Nacka kommun visar en nöjdhetsgrad på i snitt fyra, på en fem-gradig skala. I samtliga inflytandefrågor redovisar eleverna ökad nöjdhet än tidigare. Måluppfyllelsegraden bedöms därmed som hög inom kommunal vuxenutbildning, men den negativa trenden som visas inom SFI-utbildningen behöver vända.

Kunskapsutveckling, stöd till eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället, och möjliggöra fortsatta studier¹⁵

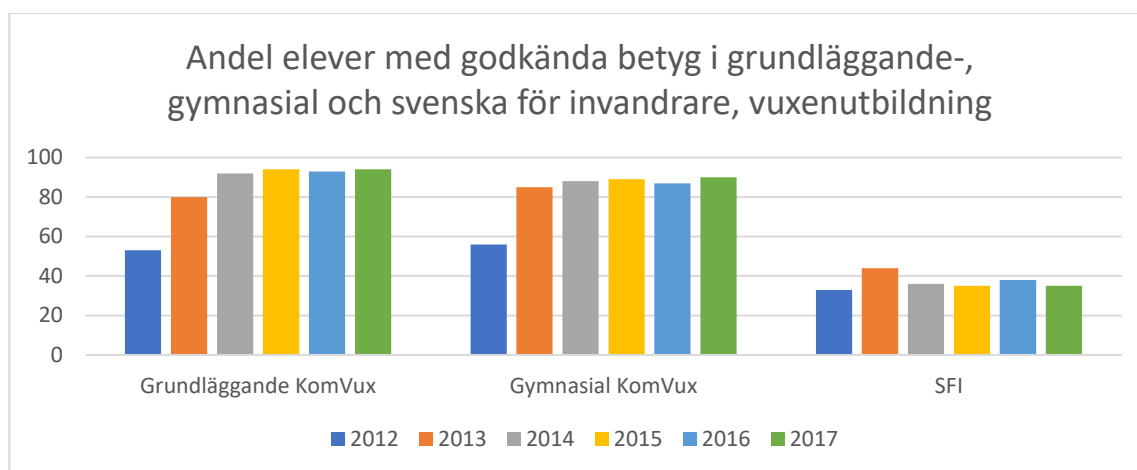
Bästa utveckling för alla¹⁶

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de Nackabor som har behov.

Stark och balanserad tillväxt

När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetsökande nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov kompetens.

Resultat kunskap och lärande, bästa utveckling för alla

Kommentar: Resultaten inom *grundläggande vuxenutbildning* ligger stabilt. Cirka 94 procent erhöll godkända betyg (93 procent 2016 och 94 procent 2015), målvärdet är 90 procent. Avbrotten har efter två års nedgång, ökat till 23 procent under 2017, fortfarande bättre än målvärdet 25 procent. En ökning av elever redovisas sedan 2014.

Kommentar: Inom *gymnasial vuxenutbildning* har andelen elever som fullföljt kurserna och erhållit godkända betyg, förbättrats. 2017 redovisas bäst resultat sedan 2012. Cirka 90 procent erhöll godkända betyg (87 procent 2016, 89 procent 2015), målvärdet är 90 procent. Avbrotten har sjunkit till 18 procent, från tidigare års nivå på cirka 20 procent, (målvärde är 14 procent). En ökning av elever redovisas sedan 2015.

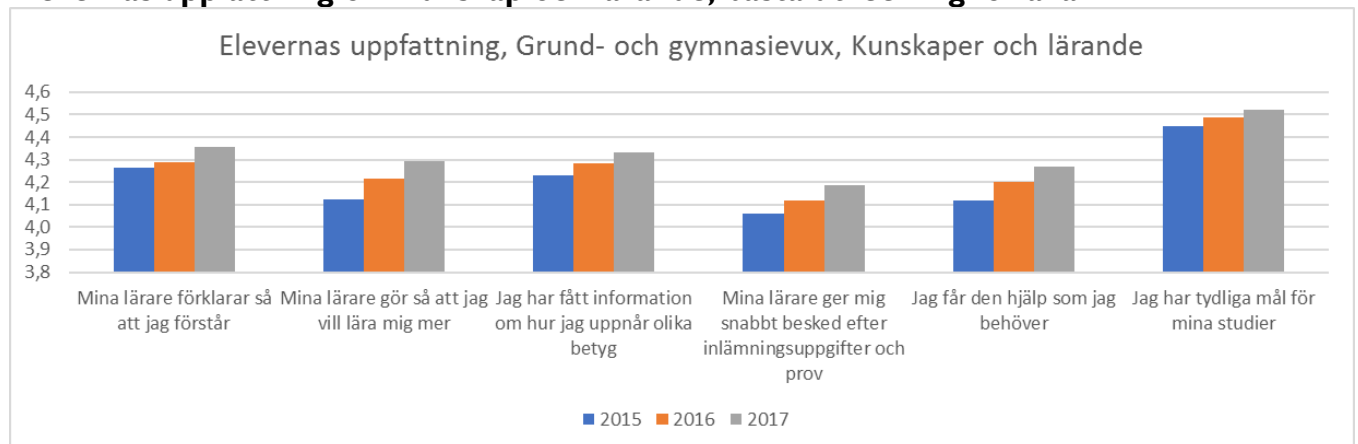
Kommentar: Inom *svenska för invandrare* redovisas en ökning av antalet elever om cirka 20 procent jämfört med 2016. Målet är att 42 procent ska uppnå godkända betyg, vilket inte uppnåtts ännu, cirka 35 procent av eleverna genomför kursen med godkända betyg under sin första termin, jämfört med 38 procent 2016, och 35 procent 2015. Cirka 25 procent av

¹⁵ Skollagen

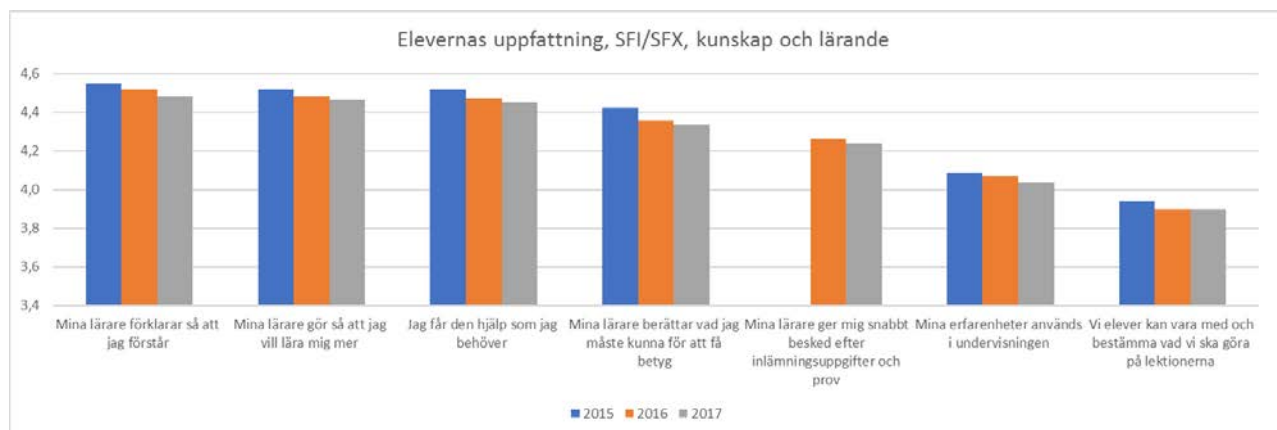
¹⁶ Nacka kommuns mål

eleverna fortsätter sina svenskastudier termin två, en ökning jämfört med 2016. Avbrotten har sjunkit från 42 procent 2016 till 37 procent 2017, men ligger fortfarande på en hög nivå. Genomsnittlig kurstid i svenska för invandrare är cirka 5,9 månader, en svag ökning sedan 2015.

Elevernas uppfattning om kunskap och lärande, bästa utveckling för alla

Kommentar: I samtliga kunskapsområden visas en positiv trend, nackaeleverna anser att förutsättningarna för ett lärande är högt. Högst andel av eleverna avseende tydliga mål för studier, vilket är en motivationsfaktor för fullgjorda studier. Lägst omdöme 4,2 på en skala mellan 1–5, ges för snabb återkoppling efter inlämningsuppgifter och prov.

Kommentar: Nackas SFI-utbildning ges höga betyg, men i samtliga frågor visas en negativ trend avseende elevernas nöjdhet över hur jobb- och utbildningsexperterna skapar bästa förutsättningar för lärande. Lägst omdöme, 3,9 ges i frågan om elevinflytande.

Analys

Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning

Goda betygsresultat och fullföljd utbildning möjliggör fortsatta studier och arbete

Betygsresultaten ligger på en relativt stabil nivå över flera år, en svag förbättring av betygsresultat redovisas sedan 2015.

Ledning, styrning och medarbetarskap med fokus på elevens mål

Ett tydligt, närvarande ledarskap som tillsammans med jobb- och utbildningsexperternas medarbetare har fokus på att varje elev ska lyckas nå sina mål, anges vara en framgångsfaktor för positiva resultat och god målpuppfyllelse.

Tydlig elevprocess, med aktiviteter, rutiner och ansvar

Några jobb- och utbildningsexperter redovisar tydligt elevens process (resa) genom vuxenutbildningen, med aktiviteter, rutiner och ansvar. Vissa har visualiserat denna kärnprocess i enkla bilder. Processtyrning har förbättrats jämfört med tidigare års uppföljning. En identifierad elevprocess, underlättar samsyn mellan elever och lärare, om mål, aktiviteter och ansvar för elevens kunskapsutveckling. Tydliga arbetssätt med individuell studieplan (ISP), med gemensamt definierade mål för utbildningen, och löpande uppföljning av elevens progress anges ge goda resultat för eleverna. Denna interaktiva process mellan lärare och elev, bidrar positivt till att eleven lyckas med sina studier.

Individorienterad undervisning med individuella studieplaner som följs i en interaktiv process

Jobb- och utbildningsexperterna motiverar också de goda resultaten med att varje elev har en individuell studieplan, (ISP) med tydligt dokumentation av definierade mål för utbildningen. ISP:n underlättar för lärare och elev att planera undervisningen utifrån elevens mål, förutsättningar och förkunskaper. Förväntningarna på samtliga elever är att de ska klara utbildningen, och jobb- och utbildningsexperterna anpassar resurser till individuella behov, genom olika läromedel, undervisningsmetoder och presentationsmodeller. Det pedagogiska arbetet sker enligt en formativ bedömningsprocess där målen (kunskapskraven) tydliggörs och konkretiseras för eleverna. Lärarna ger eleverna återkoppling om hur de ska kunna nå sina mål, genom löpande uppföljning av elevers kunskapsutveckling. Återkoppling sker på flera sätt, direkt i klassrummet, via lärplattform eller i dialog med eleven. Under kursen och i slutet av kursen har läraren individuella resultat- och betygsamtal med eleverna. *Jobb- och utbildningsexperterna uttrycker att elevernas motivation och progress gynnas av frekvent uppföljning av ISP.* Jobb- och utbildningsexperterna kan tidigt och löpande ge vägledning och förmedla realistiska förväntningar på kunskapskraven för kursen och kompetenskrav på arbetsmarknaden.

De elever som inte har uppfyllt kunskapskraven för betyget E får information om villkoren kring en F-komplettering. Antalet elever som ej blir godkända ligger på ungefär samma nivå som över åren, trots ett pedagogiskt utvecklingsarbete hos jobb- och utbildningsexperterna.

Nacka kommun avskaffade terminsuppdelningen 2005, i syfte att tillmötesgå varje elevs behov för att uppnå studiemål och genomföra sina studier. Elever som behöver längre tid för att nå sina mål och fullfölja sin utbildning ges därmed möjlighet att läsa kurser i sin egen studietakt.

Metodutveckling

Flera jobb- och utbildningsexperter anger metodutveckling som skäl till förbättrade betyg. Ett coachande, flexibelt, interaktivt och individanpassat arbetssätt i kombination med frekvent återkoppling och specialpedagogiska insatser, ger eleven stöd och hjälp i sina studier. Många jobb- och utbildningsexperter har förstärkt den specialpedagogiska kompetensen i vuxenskolans.

Några jobb- och utbildningsexperter har utvecklat tydlig information i form av digitala pedagogiska planeringar med bedömningsinstruktioner så att alla elever ska veta hur bedömning av deras kunskaper går till och vad som krävs för att uppnå olika betyg.

Även små undervisningsgrupper, särskilt i svenska som andra språk, stöd- och extra-undervisning (på dag- och kvällstid), och en hög andel behöriga, legitimerade och erfarna lärare ger möjlighet till mer individorienterad undervisning. Även utformning av ämnesuppgifter med möjlighet att nå samtliga betyg, samt systematisk utbildning i studieteknik har givit bättre resultat. Jobb- och utbildningsexperter ger eleverna möjlighet till hel- och halvtidsstudier på den grundläggande utbildningen, vilket underlättar för eleverna att kombinera jobb, studier och familj. Jobb- och utbildningsexperter erbjuder kurser med flexibel studietid för att göra det mer möjligt för eleverna att verkligen slutföra sina kurser och med ett godkänt betyg. Några jobb- och utbildningsexperters analys visar dock att kortare koncentrerade kursperioder ger bättre resultat.

Lärarens utveckling

Genom löpande kommunikation mellan elev och lärare får eleven omedelbar återkoppling, och lärarna får inför nästa utbildningsperiod möjlighet att förbättra pedagogik och genomförande av kurserna. Flera jobb- och utbildningsexperter anger att de utvecklar en lärande organisation genom interna seminarium, interna utbildningstillfällen, externa kurser och fortbildningstillfällen, auskultationer hos kollegor, klassrumsbesök, kollegial handledning med mera. Kontinuerlig uppföljning av lärarnas undervisningsresultat sker genom bland annat betygskonferenser och enskilda uppföljningar med respektive lärare. Utfall relateras till Skollag, Skolverkets allmänna råd och stödmaterial, läroplan för kommunal vuxenutbildningen samt avtal för att hela tiden förankra framgångsrika arbetssätt och öka den egna förståelsen i lärprocessen.

Några jobb- och utbildningsexperter tillämpar samma systematik med lärare som elever med individuell utvecklingsplan, där lärarnas resultat och utfall löpande följs upp. Detta arbetssätt har efter implementering visats stor uppskattning av lärarna.

Ett flertal jobb- och utbildningsexperter anger att de både erbjuder strategisk och individuell kompetensutveckling för att utveckla jobb- och utbildningsexpertens samlade kompetens. De lärare som ej har lärarlegitimation erbjuds utbildning. Flera jobb- och utbildningsexperter anger att samtliga medarbetare ska ha likvärdig kompetens i strategiska områden som till exempel ”betyg och bedömning”, ”neuropsykiatri”, och ”säkerhet”.

Svenska för invandrare, SFI

SFI är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna personer med annat modersmål än svenska grundläggande kunskaper (tala, läsa och skriva) det svenska språket. I utbildningen får man lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk vilket är nödvändigt för vidare studier och etablering på svensk arbetsmarknad. Resultaten i svenska för invandrare visar en negativ trend över flera år, som måste vända, förbättringar måste genomföras då studie- och arbetsmarknaden kräver kunskaper i svenska.

I analysen diskuterades dels strukturella orsaker till försämrade resultat, dels brister i metod och pedagogiska insatser för goda resultat, samt elevens motivation att fullfölja och avsluta SFI-studierna. En strukturell orsak är elevens möjlighet att sprida ut studierna över lång tid vilket påverkar individens motivation att snabbt uppnå resultat. Svenska för invandrare har kontinuerlig intagning, så lärarna känner ej till vilka elever, och vilken utbildningsbakgrund dessa har, när läraren kommer till klassrummet nästa dag, vilket försvårar planering och kontinuitet i undervisningen. Jobb- och utbildningsexperterna anger därför behov av att utveckla SFI-undervisningen.

Skollagen anges vara otydlig gällande styrning av SFI-undervisningen, det framgår inte hur varken kurslängd eller hur SFI-undervisningen metodiskt och pedagogiskt ska genomföras och följas upp, vilket får till konsekvens att det ställs oklara förväntningar på elevens prestation. Flertalet elever har familj och arbetar parallellt med studierna, och prioriterar därför inte SFI-studierna då möjlighet till studiemedel inte ges för SFI studier. Dessa faktorer anges påverka resultaten negativt. Det kan också vara positivt för eleven att arbeta parallellt med studierna, då kontakt med svensktalande kollegor på arbetsplatser underlättar integration och introduktion till svensk arbetsmarknad. Dock riskerar studietiden bli förlängd.

Elevernas förutsättning att nå resultat påverkas av elevens studiebakgrund. Det är därför svårt att bedöma om resultatutvecklingen är positiv eller negativ. Vissa elever har inte gått i skola innan de kom till Sverige, medan andra kan ha hög akademisk utbildning i hemlandet. Jämförelser i riket visar att andelen elever med 0–6 års utbildning minskat sedan 2012, och andelen elever med 7–13 års utbildning legat stabilt och svagt ökat under samma tid. En svag minskning av de högst utbildade elever redovisas för 2016¹⁷. Cirka 9 procent av eleverna inom SFI 2017 har 0–6 års utbildningsbakgrund¹⁸.

Eleverna ger lägst omdöme avseende ”inflytandet på lektioner” och ”nyttjande av erfarenheter”, vilka därmed utgör förbättringsområden. Eleverna ger jobb- och utbildningsexperterna högt omdöme avseende möjligheten att efter kommunal vuxenutbildning gå vidare till arbete eller fortsatta studier. Med utgångspunkt från dessa omdömen visar eleverna vikten av att kunna svenska språket, men också att tidigare

¹⁷ Skolverket, Sveriges officiella statistik

kunskaper och erfarenheter med fördel kan tas tillvara i högre utsträckning i undervisningen.

Alla SFI-elever som slutför sin utbildning blir godkända, dock kan en andel elever behöva längre tid för sina studier, 5,9 månader var 2017 den genomsnittliga tiden för att få godkända betyg. Andelen avbrott har minskat med 12 procent sedan 2016, och visar bästa värden sedan 2013.

Förbättring av elevernas studieresultat

Utveckla kurserna

Kurser behöver utvecklas med tydligare kursmål och kurskriterier, liksom utveckling av distanskurserna. Pedagogik och didaktik måste utvecklas ytterligare utifrån elevernas behov. Den formativa bedömningen måste implementeras i en tydligare pedagogik där elevens behov får större utrymme och lärarna får utveckla sin kunskap kring forskning och ta del av kollegors erfarenhet. Jobb- och utbildningsexperterna anger att behovet av alternativa valideringsformer under kursens gång är ett utvecklingsområde, till exempel öka elevens möjlighet att interagera med kursmaterialet, lyssna på materialet eller se kursmaterialet. I Nackas vuxenutbildning ges jobb- och utbildningsexperterna möjlighet att arbeta med validering av kunskaper, i syfte att effektivisera elevens undervisning.

Utveckla pedagogiskt stöd och vägledning till elever

I analysen uttrycker flera jobb- och utbildningsexperter att de märkt en ökning av antagna elever utan fullständiga betyg, vilket kan vara en förklaring till försämrade betygsresultaten. Elever med olika neuropsykiatriska funktionsvariationer¹⁹ eller elever som haft det svårt på arbetsmarknaden och med instabil, orolig bakgrund och lågt självförtroende kring studier upplevs har ökat. Jobb- och utbildningsexperterna anger att den grupp som har ökat mest är elever som har både muntliga som skriftliga svårigheter med det svenska språket, vilket verifieras i Storstockholms nöjdhetsuppföljning, som visar att en stor del av eleverna är unga vuxna med annat modersmål än svenska. Cirka 9 procent av eleverna vid SFI har en relativt kort utbildning bakom sig²⁰. Trots att samtliga antagna elever och lärlingar klarar de förkunskapskrav som kommunal vuxenutbildning kräver, upplevs att många elever saknar nödvändiga kunskaper för att kunna läsa och förstå texterna i läroböckerna, lämna in fullständiga arbetsuppgifter, och klara det tempo som studierna kräver. Jobb- och utbildningsexperterna redovisar att en kombinerad utbildning som innehåller både svenska som andra språk och yrkesrelaterade kurser skulle förbättra dessa elevers förutsättningar att lyckas med studierna. Jobb- och utbildningsexperterna har utökat den specialpedagogiska kompetensen i syfte att dels öka stödet till elever dels ge pedagogiskt metodstöd till lärare. Flera jobb- och utbildningsexperter erbjuder kurser i studieteknik.

¹⁹ Aspergers syndrom, Dyslexi, ADHD, ADD, social fobi med flera

²⁰ Skolverket, Sveriges officiella statistik

Jobb- och utbildningsexperterna uppger att många elever har en för optimistisk uppfattning om de krav studierna ställer på elevens studieinsats, (i Nacka söker varje elev cirka 3 kurser). Jobb- och utbildningsexperterna ser därför behov av utökad vägledning, och vissa jobb- och utbildningsexperter inleder elevprocessen med studievägledning för att underlätta elevens beslut om fortsatta studier, och förebygga avbrott. Jobb- och utbildningsexperterna påpekar vikten av att både Nacka kommuns liksom jobb- och utbildningsexperternas studie- och yrkesvägledning ger en realistisk bild av vad som förväntas av eleven för att klara sina studier.

Företrä utbildning, jobb och familj

En stor andel elever arbetar samtidigt som de studerar, vilket kan leda till intressekonflikter mellan studier, arbete och familjeliv, där försörjning och familj prioriteras. Flera jobb- och utbildningsexperter erbjuder undervisning på kvällstid för att underlätta för eleverna att kunna genomföra sin utbildning och nå sina mål. De jobb- och utbildningsexperter som erbjuder extra studiestöd på kvällstid anger att låg efterfrågan och elevnärvaro inneburit att detta erbjudande upphört. Extra studiestöd tillgodoses i högre utsträckning med utgångspunkt från individuella behov.

Kompetensutveckling för lärare

Många jobb- och utbildningsexperter anger att fortsatt kompetensutveckling av lärare behövs för att resultaten på alla nivåer ska förbättras. Några jobb- och utbildningsexperter redovisar inte någon kompetensutvecklingsstrategi för jobb- och utbildningsexpertens medarbetare, endast individuell kompetensutveckling ges utan tydlig koppling till jobb- och utbildningsexpertens långsiktiga och strategiska kompetensutvecklingsbehov.

Någon jobb- och utbildningsexpert utformar en individuell handlingsplan där varje lärares individuella arbetssätt kartläggs, med utgångspunkt från lärarens egen betygsstatistik och resultat, som relateras till arbetslagets generella betygsstatistik och kursmål. Dessa underlag ligger till grund för diskussion om individuella skillnader i arbetssätt, vilket möjliggör kollegialt lärande och förbättringar av till exempel av metoder, utformning av prov och uppgifter och redovisningar. Framgångsrika arbetssätt sprids i kollegiet. Uppföljning och justeringar görs kontinuerligt.

Måluppfyllelse 2017

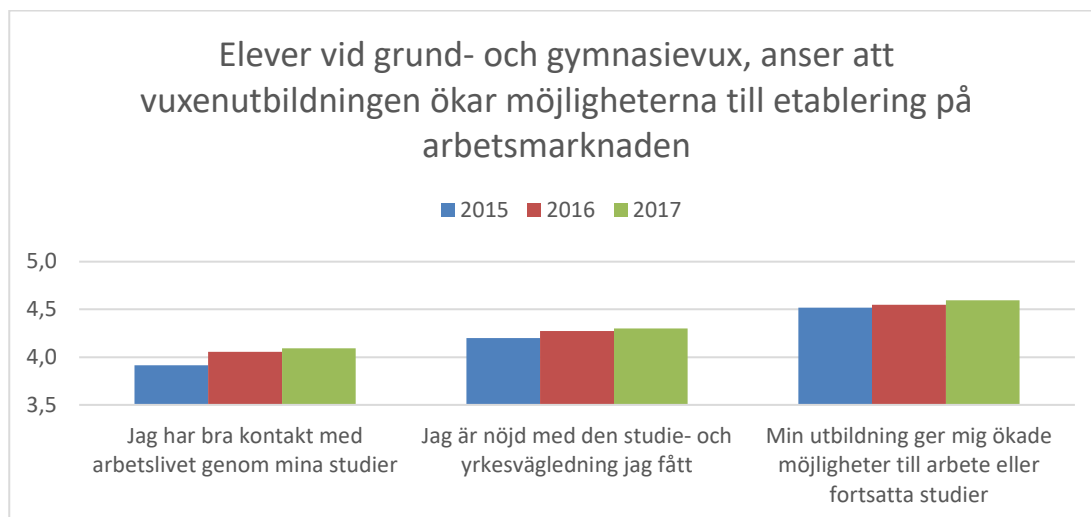
Nacka kommuns målvärde för andel elever som fullföljer utbildningen med lägst betyg godkänt, inom både grundläggande vuxenutbildning som gymnasial vuxenutbildning är 90 procent. I grundläggande vuxenutbildning uppnådde 94 procent godkänt, och inom gymnasial vuxenutbildning uppnådde 90 procent godkänt. Elevnöjdheten visar ett positivt utfall på som lägst 4,2 för grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning, på en skala 1-5, och 3,9 för svenska för invandrare. Genom nöjda och motiverade elever, förbättrade betygsresultat och högre andel elever som slutför sin utbildning främjas den personliga utvecklingen, individen stärker sin ställning i arbets- och samhällslivet och företagets kompetensbehov kan bättre tillgodoses.

Maximalt värde för skattepengarna

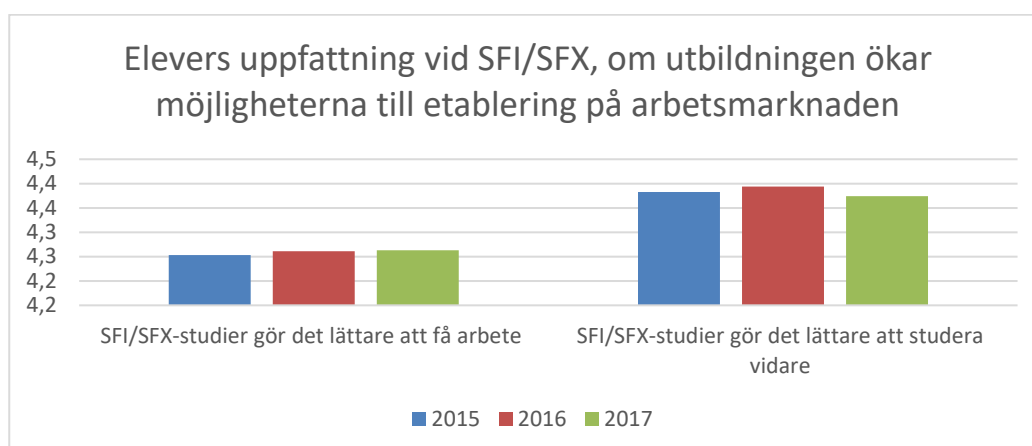
Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden.

Utbildning som faktor för att få ett jobb och studera vidare

För att bli leverantör, som jobb- och utbildningsexpert i Nacka kommun, ställs krav på att jobb- och utbildningsexperterna har branschkunskap och kontaktnät med arbetsgivare, i syfte att skapa goda förutsättningar för eleverna att etablera egna arbetslivskontakter och professionella nätverk. Alla insatser syftar till att eleven ska utveckla sin kompetens för en anställning och självförsörjning, varför samverkan med arbetsgivare, i synnerhet inom sektorer med hög efterfrågan på arbetskraft, är av stor vikt.

Kommentar: I nöjdhetsuppföljning redovisas en positiv trend och störst förbättring i frågan om elevens kontakt med arbetslivet, för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden. Eleverna ger Nacka kommun ett bättre omdöme än övriga kommuner i länet, i möjligheten att gå vidare i jobb och studier och få bra kontakt med arbetslivet genom utbildningen.

Kommentar: SFI/SFX-eleverna anser över åren att utbildningen underlättar möjligheten att få jobb och utbildning, men en marginell minskning 2017 inom vidare studier.

Analys

Utbildning och praktik som faktorer för att få ett jobb och studera vidare

Nacka kommun följer upp jobb- och utbildningsexperternas bransch- och nätverkskontakter och påtalar vikten av att all utbildning syftar till att eleven ska bli självförsörjande. Sedan 2015 har elevernas uppfattning om att utbildningen ger möjlighet till bra kontakt med yrkeslivet ökat mest av samtliga områden, och ger Nacka kommun höga omdömen i möjligheterna till kontakt med arbetslivet. Störst nöjdhet redovisas i frågorna ”jag har tydliga mål för mina studier” och ”utbildningen ger möjlighet till arbete eller fortsatta studier”. Intressant att uppmärksamma är att en avsevärd utveckling har skett mellan åren 2015-2017 i sistnämnda fråga, efter nämndens förtydliga uppdrag till anordnarna 2016, att förbättra elevernas kontakt med arbetslivet”. Detta indikerar att tydliga mål- och resultatkrav ger goda resultat.

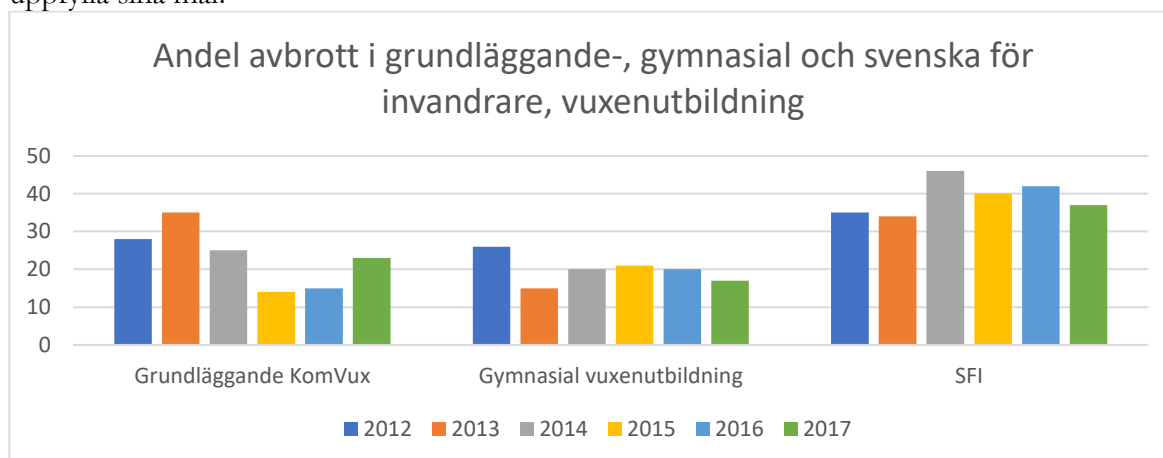
Förbättring

De förbättringsaktiviteter som jobb- och utbildningsexperterna vidtagit är mer och utvecklad elevinformation avseende arbetslivsförutsättningar, fler föreläsningar av representanter från arbetslivet och branscher som efterfrågar kompetens, samt fler studiebesök. Möjligheten att praktisera anges som största framgångsfaktorn för att eleverna att få kontakt med arbetslivet.

Ett förbättringsområde för både Nacka kommun och samtliga anordnare är att systematiskt följa upp att utbildningen givit effekt, det vill säga uppföljning av hur stor andel som gått till högre studier, respektive fått arbete. Flera anordnare av yrkesutbildning, följer inom tre till sex månader upp om eleverna fått jobb, och de redovisar goda resultat.

Avbrott

Avbrott i studierna riskerar minska individens chans till arbete och egen försörjning, varför det är angeläget att ge rätt vägledning och stöd för att eleven ska genomföra sina studier och uppfylla sina mål.

Kommentar: Avbrotten har ökat under flera år inom *grundläggande vuxenutbildning* och minskat inom *gymnasial vuxenutbildning*. Andelen kursdeltagare i *svenska för invandrare* som senast

terminen efter kursstart fullföljt kursen med minst betyget godkänt uppgick till 38 procent, en ökning sedan 2016, (målvärdet är 50 procent).

Analys

Avbrott

Jobb- och utbildningsexperterna har arbetat aktivt för att stödja elever som riskerar avbryta sin utbildning att fullfölja sin utbildning. Avbrotten inom grundläggande vuxenutbildning visar en negativ trend. Trots en positiv trend inom gymnasial vuxenutbildning, samt en förbättring, minskning, av avbrotten inom SFI, är detta ett kvarvarande förbättringsområde.

Flera jobb- och utbildningsexperter redovisar systematiska arbetsätt för att stödja eleven att fullfölja sin utbildning. De anger att avbrotten kan förutses, då de ofta föregås av att eleven upprepade gånger är frånvarande eller under en längre sammanhängande period är borta från studierna. Eleven gör sig ofta oanträffbar och frånvaron kan sällan styrkas med en giltig förklaring som t.ex. ett läkarintyg. Det är vanligare att distanselever uteblir från undervisningen.

Flera jobb- och utbildningsexperter har påbörjat en djupare analys av avbrottsorsaker i syfte att kategorisera orsak till avbrott, för att bättre utforma riktade förebyggande insatser:

- Positiva avbrott, eleven har fått ett arbete, och egen försörjning.
- Elever som valt fel utbildning på grund av de inte fått tillräcklig vägledning innan skolval, och elever som väljer flera utbildningar i förhoppning om att kunna fullfölja alla. Dessa elever får snabbt vägledning av jobb- och utbildningsexperterna för att de ska göra bättre och rimligare studieval.
- Elever som både studerar och arbetar och därför har svårt att få livspusslet att gå ihop, de måste ha en försörjning. Jobb- och utbildningsexperterna ger flexibelt stöd till dessa elever så att de kan fullfölja sin utbildning. Elever som studerar svenska för invandrare gör avbrott för att de behöver försörjning, de har inte studiefinansiering genom CSN-medel.
- Elever med legitima skäl för avbrott, de flyttar, får hälsoproblem eller av andra privata angelägenheter, skäl som jobb- och utbildningsexperterna inte har rådighet över.
- Elever som kommer resa hem till sitt hemland under lång tid.
- Tidigare negativa erfarenheter där skola och hem inte lyckats ge rätt stöd till eleven för genomförande av grund- och gymnasieskola.

Anledningen till avbrott beror i regel inte på att man är missnöjd med utbildningen utan ovanstående redovisade skäl, ligger ofta till grund för att eleven inte kan/vill fortsätta sina studier. När en elev söker vuxenutbildning är hen oftast motiverad.

Förbättring

Vägledning vid studiestart

En andel elever är optimistiska och har sökt flera kurser (3 kurser per elev i Nacka 2017, jämfört med 2,2 kurser per elev 2017), vilket kan bli svårt att fullfölja, då eleven inte kunnat förutse studiekraven. En andel elever har inte tillräcklig med information om de kurser de valt och hur de matchar elevens studie- och yrkesmål. Dessa elever får direkt vid studiestart vägledning av jobb- och utbildningsexperterna för att de ska göra bättre och rimligare studieval.

Kontakt med arbetsliv

Vuxenutbildningens har förbättrat information om arbetsmarknaden och dess kompetensbehov genom kurser, seminarier, studiebesök på arbetsplatser och möten med branschföreträdare, i syfte att stödja eleverna i syfte att de ska stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet, detta bör intensifieras, då dessa möten mellan elever och arbetsmarknaden ökar elevernas studiemotivation.

Löpande följa elevens studieaktiviteter – ”Early warning system”

Fler jobb- och utbildningsexperter har en tydlig process, med aktiviteter, rutiner och ansvar som tillämpas vid misstanke om avbrott, så kallat ”Early Warning System” (EWS), i syfte att löpande följa elevernas framsteg eller inaktivitet. Systematisk uppföljning ger snabbt och tidigt signal om avvikelse (uppgifter inte inkommit eller mål ej uppfyllts) till ansvariga hos jobb- och utbildningsexperterna (lärare, studievägledare, specialpedagog med flera), så att åtgärder snabbt sätts in och eleven får adekvat hjälp i tid. En spridning av en sådan process till alla jobb- och utbildningsexperter är att rekommendera.

Flera jobb- och utbildningsexperter anger hur de ger individanpassat stöd så att eleven kan fullfölja sin utbildning. Jobb- och utbildningsexperternas förstärkta specialpedagogiska team bidrar med metoder och verktyg till både elever och lärare, i syfte att ge elever förutsättningar att studera i egen takt, och förväntas ge en positiv effekt på fullföljandet av påbörjad utbildning. De flesta jobb- och utbildningsexperter anger att elevfokus, coachande, flexibla och individanpassade arbetssätt bidrar till minskad avbrottsfrekvens.

Några jobb- och utbildningsexperter arbetar frekvent och löpande med utbildning i studieteknik, då studieovana elever behöver utveckla sin studieteknik för att bäst tillägna sig kunskaperna.

Flera jobb- och utbildningsexperter har föreslagit att Nacka kommun tillsammans med jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildningen, utvecklar information och vägledning om vad som krävs för studier i kommunal vuxenutbildning för att elever ska vara mer förberedda inför skolstart.

Måluppfyllelse

Nacka kommun erbjuder individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning inom kommunal vuxenutbildning, varför goda resultat och därmed hög måluppfyllelse visas, trots avbrott. Dessa goda resultat innebär ökade förutsättningar för individen, för en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden. Även Nacka kommuns ersättningsmodell till jobb- och utbildningsexperterna ger incitament för eleven att fullfölja kursen och inte göra avbrott.

En positiv trend visas för de områden som omfattar utbildningens bidrag till goda förutsättningar att få arbete eller gå till högre studier, med undantag för en marginell minskning inom en fråga i SFI-utbildningen. Nacka kommun får högre betyg av eleverna, än andra kommuner i länet avseende aktiv samverkan med arbetslivets aktörer. Detta behöver vidmakthållas och utvecklas vidare för att underlätta inträde på arbetsmarknaden för de elever som utbildas inom den kommunala vuxenutbildningen.

Vuxenutbildning har i ökad omfattning blivit en insats för personer som har fått en arbetsmarknadsinsats av Nacka. Dessa personer har ibland brister i sin utbildningsbakgrund och har svårare att komma igång och fullfölja sina studier. Arbets- och företagsnämnden har förstärkt möjligheterna för elever att utbildas och därmed underlätta för inträde till arbetsmarknaden och egen försörjning, genom fler möjligheter att kombinera studier och praktik.

Sammanfattning

Goda resultat med hög grad av måluppfyllelse

Måluppfyllnadsgraden avseende både nationella som kommunala mål, är i huvudsak hög och relativt stabil, inom samtliga målområden, med undantag för svenska för invandrare, som under flera år visat en negativ trend inom kundnöjdhet. Avbrotten ligger, trots förbättringar, ett fortsatt prioriterat förbättringsområde under 2018.

Det nationella målet att stödja och stimulera vuxna i sitt lärande, för att de ska utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling, eftersträvas, vilket verifieras av en relativt stabil och positiv trend avseende kunskapsutvecklingen inom grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning i Nacka kommun. Måluppfyllelsegraden avseende Nacka kommuns mål ”bästa utveckling för alla” är därför hög. Även Nackas mål ”stark och balanserad tillväxt” och ”maximalt värde för skattepengarna” eftersträvas, och verifieras av en positiv trend gällande genomförd utbildning och elevernas uppfattning om förbättrade och ökade kontakter med branscher och näringsliv.

Utbildning i svenska för invandrare syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen syftar också till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter. Betygsresultaten ligger på en relativt stabil nivå, andelen avbrott har minskat, eleverna visar en relativt hög grad av nöjdhet som tyvärr minskat de tre senaste åren i frågor som omfattar lärandet. Dock har uppfattning om utbildningens bidrag till möjligheten att komma ut i arbete förbättrats 2017. Måluppfyllelsen är dock lägre än Nacka kommuns mål, varför SFI-utbildningen fortsatt är ett förbättringsområde.

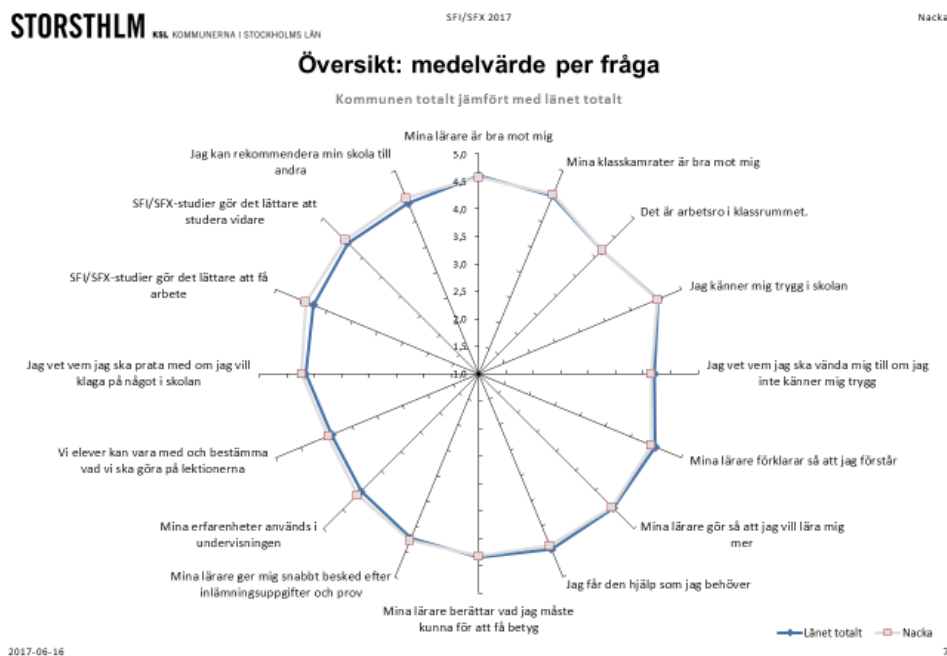
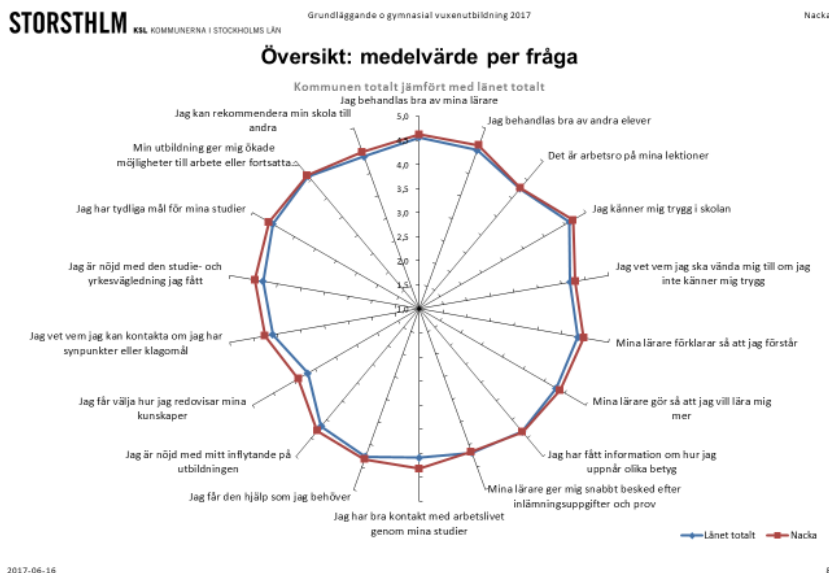
Elever från Nacka, är mer nöjda än genomsnittet för regionen²¹

Elever inom grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning och svenska för invandrare i Nacka kommun är fortsatt mer nöjda inom samtliga målområden, än genomsnittet av regionens elever. Senaste enkätundersökningen våren 2017, visar att elevernas nöjdhet ligger stabilt på en hög nivå. 90 procent anger att de är nöjda över Nacka kommuns utbud av vuxenutbildning, (92 procent för 2015) och 87 procent anger att Nacka kommun erbjuder den service eleverna efterfrågar (88 procent 2015).

En stor förbättring har skett sedan 2015, avseende elevernas uppfattning om möjligheten till kontakter med arbetslivet genom studierna. Både nationella som kommunala mål anger att utbildningen ska leda till att eleven ska etableras på arbetsmarknaden, varför jobb- och utbildningsexperten för vuxenutbildningens förbättrade samarbete med arbetsliv är positivt.

²¹ Samtliga 26 kommuner i Stockholms län, medverkar i den gemensamma nöjdhetsuppföljningen för studerande inom i länets vuxenutbildning.

Inom svenska för invandrare bedömer eleverna (på en skala med högsta betyg 5), att studierna underlättar möjligheten att få arbete uppåt till 4,5, liksom möjligheterna att studera vidare till 4,6. Eleverna ger betyget 4,3 avseende hur jobb- och utbildningsexperten använder deras erfarenheter i undervisningen.

Alla elever ska genomgå grund- och gymnasieskola med fullständiga betyg

Studier visar att det är ungdomar utan fullständig gymnasieutbildning som löper störst risk att bli långvarigt arbetslösa. Det är angeläget att tidigt uppmärksamma denna grupp i syfte att förebygga risken för utanförskap, arbetslöshet och beroende av ekonomiskt stöd. Sedan flera år tillbaka går cirka 10 procent unga i Nacka kommun ut grundskolan utan fullständiga

betyg, respektive 14 procent unga, som lämnar gymnasieskolan utan slutbetyg.²² Det innebär att det varje år är ett stort antal unga som lämnar utbildningssystemet utan att ha uppfyllt minimikraven vad gäller utbildningsnivå på svensk arbetsmarknad. Dessa unga riskerar annars få svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden, ej genomförd skolgång är den största riskfaktorn för möjligheten till ett självständigt liv. De nationella åtgärder och insatser som visat bäst resultat är att först utreda vad det är som hindrar eleven från att komma till skolan och därefter sätta in tidiga stödinsatser, ge eleverna möjligheten att läsa kurser i en annan ordning, ett positivt förhållningssätt till eleverna samt systematisk uppföljning i skolan. Flera jobb- och utbildningsexperter inom kommunal vuxenutbildning i Nacka kommun, arbetar strukturerat och systematiskt med eleven i fokus för att varje elev ska uppnå sina studiemål, - med goda resultat - varför en samverkan mellan grund-, gymnasie- och kommunal vuxenutbildning kring framgångsrik metodik föreslås.

Nacka kommun skapar goda förutsättningar för att elever ska uppnå sina studiemål i den kommunala vuxenutbildningen

Nacka kommun har ett stort utbud av valbara kurser och jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildningen, med goda möjligheter för eleverna att därför finna en utbildning som passar. Vuxenutbildningen i Nacka kommun följer arbetslinjen och är ett viktigt verktyg för integration, ekonomisk tillväxt och arbetsmarknadsstöd. Gällande princip att alla elever kan läsa allt, innebär att utbildningsnivån ökar och eleverna från Nacka kommun ökar sina chanser att etableras på arbetsmarknaden. Även bättre möjligheter att tillägna sig det svenska språket ökar möjligheterna till en anställning, varför SFI-undervisningen är ett fortsatt förbättringsområde.

En stor andel av eleverna i Nackas gymnasiala vuxenutbildning läser *yrkes- eller lärlingsutbildningar*, vilket ger eleverna goda möjligheter till jobb och egen försörjning efter avslutad utbildning. Elever som har inte har svenska som modersmål utgör majoriteten (60-70 procent inom grundläggande vuxenutbildning) av Nackas vuxenutbildning varför *språk- utbildning parallellt med annan utbildning* är viktig för denna målgrupp. Nacka har därför tagit flera initiativ för att förstärka detta arbete, genom att alla jobb- och utbildningsexperter har möjlighet att erbjuda ett kursutbud där språk- och yrkeskurser kan kombineras efter elevens behov.

I samband med att Nacka bygger stad har krav ställts i upphandling av byggtreprenader om att ta emot lärlingar inom byggtutbildning. Flera jobb- och utbildningsexperter, har föreslagit att samma krav ska ställas inom vård- och omsorg, samt förskola/skola, i synnerhet i Nacka kommuns egenregi-verksamhet, men också vid upphandlingar och auktorisation, så att praktik- och lärlingsplatser säkerställs till nackaelever i kommunal vuxenutbildning.

²² SKL

Jobb- och utbildningsexperterna för vuxenutbildningen anger flera skäl till de goda resultaten:

Gemensam värdegrund i Likabehandlingsplan hos varje jobb- och utbildningsexpert för vuxenutbildningen ger en bra studiemiljö

Jobb- och utbildningsexperterna anger att en väsentlig faktor för att skapa en gynnsam studiemiljö är att jobb- och utbildningsexpert har en gemensamt utformad Likabehandlingsplan, som tillämpas av både lärare och elever, vilket verifieras av att alla värdegrundsfrågor får höga omdömen av eleverna.

Metodutveckling genom interaktiv process med eleverna

Flera jobb- och utbildningsexperter anger att den individuella handlingsplanen för varje elev bidragit till bättre måluppfyllelse. Den är utgångspunkten för planering av mål och studier, uppföljning av progress och resultat samt underlag för förbättringar. Goda resultat visas när lärare och elev i en interaktiv process följer elevens progress för måluppfyllelse, med tät återkoppling och dialog om förbättringsinsatser, vilket förutsätter flexibla och individorienterade metoder.

Största förbättringen över tre år, visar jobb- och utbildningsexperterna avseende elevernas förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden genom att:

- i både undervisning som vid individuella uppföljningar, tydliggöra kopplingen mellan elevens resultat och betyg, och arbetsmarknadens kompetensbehov,
- gott samarbete mellan jobb- och utbildningsexpert och praktikplats i uppföljning
- kontakt med branscher och arbetsliv, genom praktik och kontakter med gästföreläsare, yrkesverksamma inom aktuella branscher och elever som startat eget företag för att öka elevernas möjlighet till arbetslivskontakt
- öka medvetenheten kring olika yrkesvägar inom aktuella branscher genom att synliggöra olika karriär- och yrkesvägar för eleverna.

Även "Early warning system" ger möjlighet att snabbt reagera på avvikelser för att snabbt kunna vidta åtgärder.

Närvarande ledning i jobb- och utbildningsexpertens lärprocesser

Flera jobb- och utbildningsexperter anger vikten av att skolledningen tydliggör mål och åtaganden för kommunal vuxenutbildning. En kontinuerlig verksamhetsutveckling sker genom uppföljning och gemensam reflektion av studieresultat, både för enskilda elever, för lärare, och sammantaget för vuxenutbildningen. Ledningen skapar på så sätt förutsättningar för utveckling av individuell och kollektiv kompetens i lärarlagen, genom arenor för erfarenhets- och kompetensbyte. Jobb- och utbildningsexperterna eftersträvar en lärande organisation med lyhördhet för utvecklingsbehov, till exempel genom att följa lärarnas kursresultat och lära från framgångar och misstag.

Lärare och pedagogers engagemang, kompetens och delaktighet

Vissa jobb- och utbildningsexperter anger att lärare med lärarlegitimation är en framgångsfaktor, även fortgående utbildning och kollegialt lärande kring bedömning och betyg. Vidare uttrycker några jobb- och utbildningsexperter att goda resultat nås om varje lärare tillämpar arbetssätt som leder till bäst effekt beträffande inläring och studieresultat. Jobb- och utbildningsexperter behöver tillämpa medvetna strategier med utgångspunkt från evidens och aktuell forskning, och rikta resurserna mot den påverkan man vill uppnå.

Några jobb- och utbildningsexperter säger att förändringsarbete tar längre tid än beräknat och måste vara en långsiktig målmedveten process. Till exempel har arbetet med digitalisering ännu inte fått fullt genomslag i undervisningen, fastän förbättringar skett. Orsaken är inställning och kunskapsbrist kring digitala hjälpmedel hos både elever och i viss mån lärarna, liksom utbudsbrist på det digitala stöd som jobb- och utbildningsexperterna efterfrågar.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Skolorna har i uppdrag att utgå från Skolverkets allmänna råd om det systematiska kvalitetsarbetet i skolan, vilket innebär att skolan systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp verksamheten och dess processer, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån analyserna förbättra utbildningen. Detta är en förutsättning för att skolorna ska kunna ge alla elever en likvärdig och kvalitativ utbildning i syfte att eleverna ska nå sina studiemål.

Jobb- och utbildningsexperterna anger att det systematiska kvalitetsarbetet ska vara ett förhållningssätt som genomsyrar alla verksamheter inom vuxenutbildningen. Genom ett väl utbyggt kvalitetssystem med fasta rutiner, årshjul, uppföljning, och interna informationskanaler, kommuniceras förbättringsbehov till alla och delaktighet skapas för det gemensamma kvalitets- och förbättringsarbetet. De flesta jobb- och utbildningsexperter arbetar med kvalitetsarbete, men endast ett fåtal jobb- och utbildningsexperter arbetar strukturerat och systematiskt i kärn- och stödprocesser med kvalitetsprocessen; uppdrag – planering – genomförande – uppföljning av resultat och utfall – reflektion och lärande från framgång och misstag – systematiskt förbättringsarbete.

Slutsats

Trots förändrade förutsättningar med bland annat en befolkningsökning om cirka sju procent sedan 2013, en hög andel elever i kommunal vuxenutbildning utan kunskaper i svenska, och att tio procent grundskolelever och 14 procent gymnasieelever fortfarande går ut skolan utan fullständiga betyg, redovisas endast en marginell ökning av arbetslöshet och behov av ekonomiskt bistånd, bland unga i Nacka kommun. Nacka kommuns jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildningen erbjuder bra utbildning.

Antalet elever ökar i samtliga vuxenutbildningar i Nacka kommun. Även antalet kursaktiviteter ökar inom gymnasial vuxenutbildning och SFI. Andelen uppnådda betyg har

förbättrats för både grundläggande som gymnasial vuxenutbildning, samtliga elever inom SFI som fullföljt sin utbildning har fått betyg, dock har de behövt en något förlängd studietid. Avbrotten har minskat inom både gymnasial vuxenutbildning som SFI, men ökat inom grundläggande vuxenutbildning. Även andelen unga som kommer i utbildning och arbete efter aktivitetsstöd visar en positiv trend. Även om uppföljning av 2017 års vuxenutbildning visar en relativt fin utveckling kvarstår förbättringsområden inom de områden som visar avvikelser, i synnerhet områden som över flera år redovisar en negativ trend. Minska andelen avbrott och fortsatt höga ambitioner att stödja elever att nå sina studiemål är därför fortsatt prioriterade förbättringsområden.

Arbetet för att vägleda elever inför studierna, som stödja dem att fullfölja sin utbildning behöver därför intensifieras, främst inom svenska för invandrare. Enligt Skolverket ska utbildning i svenska för invandrare ge vuxna personer med annat modersmål än svenska grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen ska också ge grundläggande färdigheter i att läsa och skriva till den som saknar sådana. För att öka möjligheterna för eleverna att öka sin anställningsbarhet genom förbättrade kunskaper i svenska behöver framgångsrika metoder identifieras och tillämpas.

Sammanfattningsvis anger flera jobb- och utbildningsexperter att individfokus med en tydlig och tillämpad värdegrund, en verksamhetsstruktur och systematik i ledningssystem, samt engagerad ledning och personalgrupp som skapar en lärande organisation genom reflektion av frekvent uppföljda resultat, anges vara framgångsfaktorer för verksamheterna och dess kvalitet. En annan framgångsfaktor är tydligt formulerade mål och krav från Nacka kommun, som enkelt kan omsättas till aktiviteter och insatser hos anordnaren.

Starka sidor

- Samtliga jobb- och utbildningsexperter har en värdegrund och Likabehandlingsplan som tillämpas.
- Jobb- och utbildningsexperter utvecklar kontinuerligt en mer individorienterad undervisning.
- Jobb- och utbildningsexperter utvecklar kontinuerligt, i samråd med huvudman, kursutbudet i syfte att matcha utbudet med elevernas – och näringslivets efterfrågan. Nacka har ett unikt stort utbud av valbara kurser och jobb- och utbildningsexperter, med goda möjligheter för eleverna att finna en utbildning som passar.
- Jobb- och utbildningsexperterna har under tre år förbättrat möjligheten för elever till kontakt med arbetslivet genom studierna, vilket ger förutsättningar för kontakter och jobb.
- Resultatet för jobb- och utbildningsexperter för vuxenutbildning i Nacka är bra och genomsnittet i Nacka ligger högre än länsgenomsnittet. Vissa jobb- och utbildningsexperter redovisar mycket goda resultat, vilket anges bero på en ledning med fokus på eleven, strukturerad verksamhet och en lärande skolmiljö.
- Flera jobb och utbildningsexperter har utvecklat sitt systematiska kvalitetsarbete, med tillämpade kvalitetsverktyg.
- Jobb- och utbildningsexperterna utvecklar tjänster med digitala hjälpmedel.

Förbättringsområden

- Elevernas uppfattning om vuxenutbildning/SFI, visar negativ trend för tre år. Undervisningen behöver utvecklas för att förbättra elevernas resultat. Kunskaper i svenska språket är nödvändigt för fortsatta högre studier och etablering på arbetsmarknaden. Även tillämpning av Likabehandlingsplanen, behöver förbättras.
- Elever behöver redan under utbildningen få kontakt med arbetsmarknaden för att öka möjligheterna att få jobb. Därför behöver jobb- och utbildningsexperterna fortsätta den positiva utvecklingen med systematiskt samarbete med branscher, arbetsliv och nätverk för att öka elevers möjlighet till kontakt med arbetsmarknaden.
- Öka andelen elever som fullföljer sin utbildning. Avbrotten ligger på en hög nivå, och är ett fortsatt prioriterat förbättringsområde under 2018.
- Mer och tydligare information och vägledning från både Nacka kommun och jobb- och utbildningsexperterna om studiekraven i kommunal vuxenutbildning, i syfte att bättre förbereda eleverna inför studierna och därmed motverka avbrott.
- Flera jobb- och utbildningsexperter, har föreslagit att samma krav ska ställas inom vård- och omsorg, samt förskola/skola, i synnerhet Nacka kommuns egen regi- verksamhet, men också vid upphandlingar och auktorisation, så att praktik- och lärlingsplatser säkerställs till nackaelever i kommunal vuxenutbildning.

Jobb- och utbildningsexperternas kvalitetsrapporter ger en god bild av hur de arbetar för att leva upp till de nationella mål som anges i Skollagen m.m. Jobb- och utbildningsexperterna har kommit olika långt med det systematiska kvalitetsarbetet, men anger att kravet på systematiserad planering, uppföljning, analys av resultat och förbättringar, av både elevens individuella utveckling som jobb- och utbildningsexpertens pedagogiska verksamheter, är en väsentlig anledning till de förhållandevis goda resultaten. Samtliga jobb- och utbildningsexperter anger att de arbetar aktivt med inkomna synpunkter och klagomål.

Systematiskt kvalitetsarbete leder till förbättringar för eleverna vid kommunal vuxenutbildning. Med gemensam analys av styrkor och förbättringsområden kan förbättringar genomföras av undervisningen vid vuxenutbildningen som styrning och förbättrade förutsättningar från Nacka kommun. Arbets- och företagsnämnden uppdrog i samband med Kvalitetsrapportens 2015-2016 förbättringsbehov av elevernas möjlighet till kontakt med arbetsliv i syfte att öka möjligheterna till att etablera sig på arbetsmarknaden. Man kan i uppföljningen se att detta område utvecklats mest under de två senaste åren, vilket förklaras av jobb- och utbildningsexperterna, som att arbets- och företagsnämnden tydligt uttryckt mål.

Denna kvalitetsrapport är en sammanställning av jobb- och utbildningsexperterna för vuxenutbildningens och Nacka kommuns analys av elevresultat och kundnöjdhet och vilka samband resultaten har till jobb- och utbildningsexperternas likabehandlingsarbete, ledning och styrning, medarbetes kompetens och delaktighet. Analysen visar elevens betydelse för vuxenutbildningens förbättringsarbete och långsiktiga framgång.

Tillsyn

Jobb- och utbildningsexperternas kapacitet och strategier

Krav	Uppfyller kraven (OK)
Registrerade som bolag	OK
Varje elev har en ISP, Individuell StudiePlan	OK
Betygsrätt från Skolverket	OK
Andel legitimerade lärare	OK, utbildning sker fortfarande
Utdrag från belastningsregistret	OK, men kompletteringar ska ske
Ekonomisk kapacitet (UC)	OK
Kompetensutveckling. Leverantören ska under avtalsperioden tillämpa en plan för kontinuerlig kompetensutveckling i enlighet med gällande krav	OK, förbättringsbehov
Rapporter från Skolinspektionen	Ingen inspektion genomförd 2016-2017
SO, i förekommande fall	OK genomförd, men verifieras ej av uppnådda kunskapsmål
Tillgång till Yrkes- och studievägledare, SYV	OK